Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

№ 168 (8408). • 5 сентябрь, 1984 йил • ЧОРШАНБА • Баҳоси 3 тийин.

ДИҚҚАТ!

СИНАШ ИШЛАРИ БОШЛАНДИ

Янги Ангрен ГРЭСи қурилишининг биринчи энергоблоки участкасида синаш ишлари бошланди. 300 минг киловатт қувватга эга бўлган бу энергоблокнинг электродвигателлари ва технологик қурилмалари механизмлари дастлабки бор юргазиб кўрилди, шунингдек, компрессор қурилмаларини ҳам юқори босим остида ишлай олиши амалда синалди.

Химия цехида сувларни кимёвий тозалаш занжиридаги созлаш-ишга тушириш ишлари давом этмоқда. Бу технологик линиядаги ишларни ниҳоясига етказиш сентябрнинг биринчи ўн кунлигидаёқ энергоблок турбиналари учун зарур бўладиган тузи йўқотилган дастлабки тонна сувларни тўплаш имконини беради.

Турбина бўлимида турбогенераторларнинг қувурлари орқали уларни мойлаб ўтадиган суюқликлар ўтказилди. Шу тариқа монтаж ишларининг сўнгги босқичи бошлаб юборилди. Бу ишларнинг барчаси Янги Ангрен ГРЭСи қурувчилари Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллик юбилейига муносиб меҳнат совғаси ҳозирлаш мақсадида биринчи энергоблокни ўз муддатида фойдаланишга топширишга қизғин ҳозирлик кўраётганликларидан далолат бериб турипти.

В. ДВОРОВЕНКО,
«Тошкент ҳақиқати» газетасининг Янги Ангрен ГРЭСи қурилишидаги мухбирлар постининг аъзоси.

КЕЧА

МАВСУМГА ШАЙ

БЕКОБОД районининг чўл зонасида жойлашган «Ленинград» совхози деҳқонлари ўзаро социалистик мусобақа шартлари асосида иш юритиб, 1730 гектар пахта майдонида 30 центнерлик мажбуриятни қоплайдиган даражада мўл ҳосил тўпладилар. Эндиликда асосий диққат-эътибор йиғим-терим мавсумини уюшқоқлик билан бошлаб юборишга қаратилмоқда. Куни кеча совхоз сифат комиссияси аъзолари терим агрегатлари, пахта майдонлари, дала йўллари ва хирмонлар тайёргарлигини кўздан кечирдилар. Текширишда 31 та терим агрегати ва бошқа механизмлар сифатли ремонт қилинганлиги, 27 та транспорт — терим звенолари тўла комплектлаштирилганлиги аниқланди. Бу жиҳатдан айниқса А. Йўлдошев бошлиқ 3-бўлим, А. Искандаров, Ж. Ҳасанов, М. Мелибоев ўртоқлар бошлиқ бригадаларда ибратли ишлар амалга оширилганлиги таъкидланди.

Совхозда шунингдек ғўза дефолиациясига ҳам пухта тайёргарлик кўрилмоқда. Эрта-индин машина теримига мўлжалланган минг гектар майдондаги ғўзаларни дефолиация қилиш бошлаб юборилади.

А. ҲАЙДАРОВ.

50-ТАКЛИФ

Солдатское тажриба ремонт-механика заводида йил бошидан бери планга қўшимча равишда тайёрланган маҳсулотлар бир неча ўн минг сўмликни ташкил этади. Шуниси диққатга сазоворки, кейинги пайтларда бу ишлар учун кам вақт ва хом ашё сарфланмоқда. Бу аввало корхона рационализатор ва ихтирочиларининг ҳиссаси туфайлидир.

Куни кеча заводда рационализатор ва ихтирочиларнинг 50-таклифи ишлаб чиқаришга жорий этилиб яхши самара бера бошлаганлиги қайд қилинди. Саид Умаров томонидан киритилган янгилик — лубни қайта ишлаш машиналарида қўлланиладиган эҳтиёт қисм эндиликда бирмунча қисқа вақт ва арзон хом ашё ёрдамида ишлаб чиқарила бошланди.

М. АКМАЛОВ.

МАШИНА ТЕРИМИГА МОС

«БУЮК ҒАЛАБАНИНГ 40 йиллигига 40 зарбдор ҳафта» шиори остида бошланган умумхалқ социалистик мусобақасига қўшилган Ғаффор Жунусов бошлиқ бригада коллективи ёз бўйи 75 гектар майдондаги ғўза ва 40 гектар майдондаги канопга илғор агротехника талаблари асосида сифатли ишлов бериб, мўл ҳосил етиштиришди ва Ғалаба районидаги «Ленинград» колхозида биринчилар қатори каноп ўрим-йиғимини бошлади.

Аҳил коллектив аъзолари ишнинг сифатига, айниқса, жиддий эътибор бермоқдалар. Колхоз сифат комиссияси ҳам вақти-вақти билан барча бригада далаларини айланиб, ғўзаларни суғориш, қатор ораларини юмшатишнинг сифати ҳамда ғўза тупларида тўпланаётган ҳосил чўғини текширмоқдалар. Куни кеча ана шу сифат комиссияси Ғ. Жунусов бошлиқ бригада пахтазорларида бўлиб, ҳар тупда 10—14 тадан бўлиқ кўсак санашди. Бундан ташқари майдонларнинг машина теримига мослиги, бирорта бегона ўтнинг йўқлиги комиссия аъзоларини мамнун этди. Улар бригада коллективи меҳнатига аъло баҳо бердилар.

А. ЙЎЛДОШЕВ.

КЕЧА

ШОНЛИ ЮБИЛЕЙНИ МЕҲНАТДА МУНОСИБ ЮТУҚЛАР БИЛАН КУТИБ ОЛАЙЛИК!

МУТАХАССИС МИНБАРИ

ТЕЗ БЎЛСИН, СОЗ БЎЛСИН!

МАЪЛУМКИ, эртаги, сифатли ва мўл пахта ҳосили етиштириб, уни нес-нобуд қилмай йиғиштириб олиш кўп жиҳатдан пахтачиликда муҳим тадбир ҳисобланган дефолиациянинг сифатли ўтказилишига боғлиқ. Бу тадбир ўз вақтида амалга оширилган майдонларда ғўзалар барги бир текис тўкилади, кўсакларнинг очилиши тезлашади. Натижада пахтани машинада теришга катта имконият яратилади. Терим суръати ошиб, давлатга сифатли ҳосил етказиб берилади.

Бу йил баҳорнинг қуруқ келиши сабабли кўпчилик пахта далаларида чигитлар сув қуйиш орқали ундириб олинди. Ғўзалар бир текис ривожланмай орқада қолди. Ҳозирги кунда асосий карталаримизда ғўзалар кечки. Ўз намига кўкариб чиққанлари эса нормал ривожланмоқда.

Биз ер шароитимизни ҳисобга олиб, дефолиацияни контур карталар бўйича аниқ ҳисоб-китоб асосида ўтказиш тадбирларини белгилаб олганмиз. Бу вазифа хўжаликлар бош агрономлари раҳбарлигида амалга оширилади. Шундай ҳисоб-китоб билан қилинган дефолиация таъсирида пахта ҳосилдорлиги янада ошади. Бундан ташқари биз ҳар бир картадаги ғўзаларда 2—3 тадан кўсак очилган шароитдагина бу тадбирни бажаришга киришамиз. Бу ўринда ғўза дефолиациясининг сифатли — самарали бўлишини таъминловчи омилларга қатъий амал қиламиз, об-ҳаво шароитини ҳисобга олиб, химикатлардан фойдаланамиз. Масалан, бутифос билан ишланган вақтда ҳаво ҳароратининг ўртача суткалик температураси 18—20 даража иссиқ, хлорат магний билан ишланганда 17—18 даража иссиқ бўлиши керак. Ҳаво температураси пасайишига ҳамда ишлатиш муддатларига қараб дефолиантлар миқдорини ошириб борамиз.

Самолётлар ёрдамида бутифос сепиш эрта тонгдан соат 9 ларгача, кечқурун эса қуёш ботишига икки соат қолганда ўтказилади. Жами бир кунлик иш вақти 6 соатдан ошмаслиги керак. Самолётлар билан гектарига 100 литр, ОВХ—14—28 аппаратларида 200—300 литр сув сарфлашни белгилаб олганмиз.

Дефолиацияни сифатли ўтказиш сигналчиларнинг жой-жойларга тўғри қўйилишига боғлиқ. Сигналчилар қўйилмаган тақдирда самолётлар билан ишлаш қатъиян ман қилинади. Биз дефолиация бошланмасдан олдин самолётлар командирлари ва сигналчиларни махсус инструктажлардан ўтказамиз. Уларга заҳарли химикатлардан фойдаланиш ва улардан сақланиш бўйича тавсиялар берамиз. Дефолиация вақтида эса самолётнинг ишчи аппаратурасидан секундига 11 литр суюқлик чиқишини текшириб, гектарига 100 литрдан химикат сарфланиши аниқлангандан сўнг сигналчиларнинг далада юриш оралиғи 22—25 метрни ташкил қилишига эътибор берамиз. Шундай қилинганда эгатларнинг қолиб кетмаслиги таъминланади. Аэродром бошлиқлари химикатлар аралашмаларининг тўғри тайёрланишига, зарур дозада заправка қилинишига, бу соҳада ишловчиларнинг техника хавфсизлиги бўйича ҳимоя кийим-кечаклари билан таъминланишига, дефолиацияни ҳаво температураси ва шамол тезлигига қараб тўғри ташкил қилинишига жавоб берадилар.

ОВХ—14—28 мосламаларида дефолиация ўтказиш пахта териш машиналарининг қайтиш майдончаларини тайёрлашдан бошланади. Бунда асосан гектарига 8—12 килограммдан хлорат магний сарфланиши лозим. Тракторнинг иш фронти мосламаларнинг босимига — суюқликни нечта қаторга етказиб беришига қараб белгиланади. Агар ғўзалар яхши ривожланган бўлса, хлорат магний билан ишланадиган далаларда дефолиация ўтказилгач, 7 кундан кейин текшириш ўтказамиз. Борди-ю кўсаклар яхши очилмаган бўлса ҳамда баргларнинг тўкилиши 75 процентдан кам бўлса, қайта дефолиация қилинади. Бунда гектарига 25—30 килограммдан хлорат магний сепамиз.

Ғўза дефолиациясини тез ва сифатли ўтказиш учун биз ҳозирги кунларда мавсумий аэродромларни, зарур жиҳозларни тайёрладик. «Андижанка» насосларини ишлатиб кўриб, заҳарли химикатлар билан ишловчилар учун ҳимоя кийим-кечакларини тахт қилиб қўйдик. Бу ишларимизнинг барчаси 70 минг тонналик «оқ олтин» хирмонини тезроқ бунёд этиш, майдонларда ҳалол меҳнат эвазига етиштирилган ҳосилни нес-нобуд қилмай йиғиштириб олиш мақсадига бўйсундирилган.

Б. РОЗИҚОВ,
«Узсельхозхимия» Оққўрғон район бирлашмаси раисининг ўринбосари.

ҒЎЗА БАРГИНИ ТЎКТИРИШ БОШЛАНДИ

Бўка районидаги Фрунзе номли колхоз деҳқонлари ғўза баргини тўктириш учун қисқа муддатда дори сепишга қарор бердилар. Бу муҳим операцияни бажаришга киришган хўжалик шу мавсумда ғўзага ердан туриб дори сепиш усулидан кенг фойдаланмоқда.

Мусурмон Жонибоев, Очилбек Фозилов сингари механизаторлар ғўзага дори сепишнинг дастлабки кунидан бошлаб техникани юксак унум билан ишлатиш намунасини кўрсатмоқдалар. Ҳар сменада улар чанглатгич — пуркагичлар ёрдамида 18—20 гектар ердаги ғўзани дорилаб, нормани анча ошириб бажармоқдалар. Уларнинг машинаси бирон дақиқа бекор турмайди: машиналарга дори жойловчиларнинг аниқ иши қўл келмоқда. Улар доривор қоришмасини даланинг ўзида барвақт тайёрлаб, агрегат идишларини дарҳол тўлдириб бермоқдалар.

— Ишнинг сифатига асосий эътибор бераяпмиз, — дейди Мусурмон Жонибоев. — Ҳар туп ғўзага зарур миқдорда доривор сепиладиган тарзда ишлашга интилаяпмиз. Бу эса тракторларнинг бир сафар юриб ўтишидан кейиноқ баргларнинг батамом тўкилишига эришиш имконини беради.

Бу йил хўжалик далаларида мўл ҳосил етилмоқда: деҳқонлар гектар бошига 42 центнер, яъни планда белгиланганидан анча кўп «оқ олтин» олишни мўлжалламоқдалар. Юқори сифатли ремонт қилинган ҳамма пахта териш машиналари шай қилиб қўйилган, трактор аравачалари, тўкилган пахтани териб оладиган механизмлар, кўсак чувиш машиналари тартибга келтириб қўйилган.

(ЎзТАГ мухбири).

● Райондаги «Ленин йўли» колхози пахтакорлари биринчилардан бўлиб, дефолиацияни бошлаб юбордилар. Суратларда: (юқорида чапдан) колхоз раиси Абдурашид Абдувалиев илғор бригада бошлиғи Мардоншо Жабборов ва механизатор Уммат Исматов ўртоқлар иш сифатини кўздан кечирмоқдалар; (пастда) дефолиация пайти.

Ж. ТЎРАЕВ фотолари.

СИФАТ ҲАҚИДА ҲОЗИРДАН ЎЙЛАЙЛИК

КОЛХОЗИМИЗ пахтакорлари 1984 йилда ҳар қачонгидан ҳам мўл «оқ олтин» етиштиришга аҳд қилишган. Чунки бу йил республикамиз ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллик юбилейи нишонланади. Ана шу эзгу ният йўлида коллективимизнинг ҳар бир аъзоси фидокорона меҳнат қилмоқда. Чунки ҳар гектар ердан 40 центнердан «оқ олтин» олиш учун ана шундай меҳнат қилиш ҳам керак.

Колхозимиз меҳнаткашлари Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми материаллари билан танишиб чиққач, ҳали ишимизда жуда кўп камчиликлар борлигини тан олишди. Биринчи навбатда колхозимизда етиштирилаётган пахта сифатини яхшилашимиз керак. Иккинчидан, ҳали кўпгина бригадаларимизда меҳнат интизоми бўш. топширилган вазифага бўлган масъулият етарли эмас. Шунинг учун йиғилишда ана шу камчиликларни қатъий тугатиш юзасидан конкрет тадбирлар белгилаб олдик.

Бу вазифаларни тўла бажариш ўзимизга боғлиқ. Агар ҳар ким ўз иш жойида сидқидилдан, масъулиятни ҳис қилган ҳолда меҳнат қилса, кўзланган мақсадга албатта эришамиз. Колхозчиларимизнинг, механизаторларимизнинг, сувчиларимизнинг кайфияти яхши. Улар ғўза парваришини ҳар томонлама уюшқоқлик билан давом эттиришяпти. Айни кунларда ғўза қатор ораларига еттинчи ишлов беришни тугаллаяпмиз. Сувчиларимиз эса пешма-пеш экинни оби-ҳаётга қондирмоқдалар. Ҳозир бу тадбирларнинг қанчалик муддатида ва сифатли ўтказилиши келгуси ҳосилнинг замини эканлигини жуда яхши ҳис қилиб турибмиз.

Август ойи ҳам тугади. Энди ғўзаларни дефолиацияга тайёрлашга, йиғим-теримга барча техника воситаларини шай қилиб қўйишга эътиборни қаратиш керак. Хўжалигимизда бу соҳада ҳам барча ишлар яхши ташкил этилмоқда. Ҳамма йиғим-терим техникалари, ОВХ аппаратлари мавсумга тайёр қилиб қўйилган. Механизаторларимиз бу йил ҳосилнинг 90 процентини «зангори кема»лар ёрдамида йиғиб-териб беришмоқчи. Менинг ўзим агрегатимни унумли ишлатиб, колхознинг 3560 тонналик пахта хирмони тезроқ уйилишига ҳиссамни қўшаман.

Т. ЖЎРАЕВ,
Пискент районидаги Калинин номли колхоз механизатори.

ФОЙДАЛИ МУЗОКАРАЛАР УЧУН

БАРЧА совет кишилари қатори областимиз меҳнаткашлари ҳам КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси ўртоқ К. У. Черненконинг «Правда» газетаси саволларига жавобларида билдирилган фикрларни якдиллик билан тўла-тўкис қўллаб-қувватлаётирлар.

ЙЎЛ ҚЎЙМАЙМИЗ

ҚУРҚОҚ олдин мушт кўтарар, дейишади. Америка Қўшма Штатлари ҳукуматининг бугунги хатти-ҳаракати ана шуни эслатади. Зеро, улар ҳозир фақатгина социалистик жамиятга эмас, бутун инсониятнинг ҳаётига хавф солаётирлар. КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси ўртоқ К. У. Черненконинг «Правда» газетаси саволларига жавобларида АҚШ ҳукуматининг айнан шу позицияси тўла очиб берилган.

Ўртоқ К. У. Черненко таъкидлаганидек, бундай калтабинлик ва ўзига бино қўйиш билан ҳеч нарсага эришиб бўлмайди. Биз ўзимизнинг фидокорона меҳнатимиз билан тинчликни, оналаримизнинг, болаларимизнинг бутун дунё прогрессив халқининг тинч осмон остида яшашларини таъминлаймиз. Биз бунга қодирмиз.

Биргина бригадамизда эришилаётган меҳнат натижалари ҳам бунга мисол бўла олади. Масалан, 1983 йилда ҳар гектар ердан 500 центнердан ошириб, сабзавот ҳосили йиғиштириб олдик. 1984 йилда эса ҳосилдорликни 550 центнерга етказиш учун курашяпмиз. Унумли меҳнатимиз эса Ватанимиз бойлигига бойлик қўшиб, куч-қудратини оширади.

Ж. РАҲБАРОВ,
Тошкент районидаги К. Маркс номли колхоз бригада бошлиғи.

ТИЛАГИМИЗ-ТИНЧЛИК

Тинчлик ҳақида, ер юзида тинчликни қарор топтириш тўғрисида кўп гапириб, кўп ёзилаётгани бежиз эмас. Планетага «хўжайин»лик қилишга орзуманд бўлган айрим қора гуруҳларнинг ноўрин ҳаракатлари туфайли азиз заминимизда нотинчлик ҳукм сураяпти.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ К. У. Черненконинг «Правда» газетаси саволларига жавобларини диққат билан ўрганиб чиқдим. Уларда давлатимизнинг, совет халқининг ҳоҳиш-иродаси тўла-тўкис ифода этилган. Совет Иттифоқи ҳеч қачон бошқалар устидан ҳарбий устунликка эришишга интилмайди. Аммо ўзидан устунликка эришилишига ҳам йўл қўймайди. «Совет хавфи» дея зўр бериб қуролланиш пойгасини авж олдираётган АҚШ империалистлари олов билан ўйнашмоқдалар. Олимларимизнинг ҳисоб-китобларига қараганда ҳозирнинг ўзида ер юзидаги мавжуд жонзотни бир неча марта йўқ қилиб юборишга етгулик қурол-яроғ тўпланган. Бу кимга керак?! Ана шу маҳв қуролларини ишлаб чиқаришга кетаётган маблағларни миллионлаб очин-юпин юрган инсонларни тўйдиришга, уй-жойлар қуришга сарфласа бўлмайдими?!

Бизни қурол кучи билан ҳеч ким қўрқита олмайди. Буни тарих исботлаб турибди. Совет ҳукумати ҳамиша тинчлик тарафдори. Ҳар қандай масалаларни тинчтотув йўл билан ҳал қилишни истаймиз.

Районимиз ишлаб чиқаришида юзлаб уруш ва меҳнат ветеранлари иштирок этмоқдалар. Авлодларимизнинг ҳамиша соғлом, руҳан тетик, уруш деган сўздан мутлақо холи яшашлари учун курашни ҳамон ўз бурчимиз деб биламиз. Район ветеранлари ўртоқ К. У. Черненконинг сўзларини қўллаб-қувватлайдилар.

Ҳ. ЮСУПОВ.
Ғалаба район ветеранлар советининг раиси.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА СУҲБАТ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. Б. Усмонхўжаев Совет—Иордания дўстлиги кунлари муносабати билан республикамизда меҳмон бўлиб турган Иордания делегациясининг бошлиғи сенатор Бахжат Ат-Талхунини 3 сентябрда қабул қилди.

Бўлиб ўтган суҳбатда меҳмон Ўзбекистоннинг экономика ва маданиятни ривожлантиришда қардош совет халқларининг аҳил оиласида олтмиш йил мобайнида эришган муваффақиятлари билан, партия XXVI съездининг, КПСС Марказий Комитети кейинги Пленумларининг қарорларини, ўртоқ К. У. Черненконинг нутқларида баён этилган кўрсатмалар ва тавсияларни бажариш учун курашда республика меҳнаткашлари эришган ютуқлари билан таништирилди.

Бахжат Ат-Талхуни КПСС билан Совет давлатининг тинчликсевар ташқи сиёсати, СССРнинг ер юзида тинчликни сақлаб қолиш ва мустаҳкамлашга қаратилган янги ташаббуслари, шу жумладан Яқин Шарқ можаросини бартараф этиш, Фаластин проблемасини одилона ҳал қилиш тўғрисидаги Совет таклифлари ҳам катта аҳамиятга эга эканлигини таъкидлади. У Ўзбекистон диёрида самимий кутиб олинганлиги учун астойдил миннатдорчилик изҳор этди, республика меҳнаткашларини бўлажак байрам — Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси ташкил этилганлигининг 60 йиллиги билан муборакбод этди.

Суҳбатда Совет—Иордания дўстлиги ҳозирги кунларининг муваффақиятли ўтказилганлиги Совет Иттифоқи билан Иордания Ҳошимийлар қироллиги халқлари ўртасида ҳар томонлама алоқаларни янада мустаҳкамлашга шубҳасиз янги муносиб ҳисса қўшиши қайд этиб ўтилди.

(ЎзТАГ).

Суратда: Иордания-совет дўстлиги жамияти делегацияси В. И. Ленин Марказий музейининг Тошкент филиали билан танишмоқда. Р. Нуриддинов фотоси.

ТАНҚИДИЙ ФИКРЛАР УМУМЛАШТИРИЛМОҚДА

Завод партия комитети ҳисобот-сайлов кампаниясига пухта тайёргарлик кўрди. Бу масала парткомда атрофлича муҳокама қилинди. Ушбу муҳим сиёсий кампанияни юқори савияда ўтказишни таъминлаш учун ҳар бир цех партия ташкилоти ва партия группасига партком аъзолари мутасадди этиб тайинланди.

Бу йилги ҳисобот-сайловлар КПСС XXVII съездига қизғин тайёргарлик кетаётган бир пайтга тўғри келди. Жойларда партия, давлат ва меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, раҳбар кадрлар ва барча коммунистларнинг ишлаб чиқаришдаги масъулиятини ошириш борасида конкрет тадбирлар амалга ошириляпти. Завод партия ташкилоти ҳам Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми ва область партия комитетининг IV пленуми қарорлари асосида иш услуби ва методларини такомиллаштиришга, кадрларни танлаш, тарбиялаш ва жой-жойига қўйишга эътиборни кучайтирмоқда.

Биз цех партия ташкилотлари ва партия группаларида ҳисобот-сайлов йиғилишларини XVI пленум талаблари асосида танқид ва ўз-ўзини танқид руҳида, барча коммунистларнинг юксак активлигида ўтказишга ҳаракат қилдик. Мавжуд 14 та цех партия ташкилоти секретарлари ва 15 та партия группаси ташкилотчилари билан мажлис ўтказиб, уларга ҳисобот йиғилишларига тайёргарлик кўришда нималарга эътибор бериш кераклиги ҳақида тегишли кўрсатмалар бердик.

Ҳозир ҳисобот-сайлов йиғилишлари ниҳоясига етди. Анализлар ўтган йилга қараганда бу йил коммунистларнинг активлиги анча ортганлигини кўрсатмоқда. Партия группаларидаги ҳисобот йиғилишларида коммунистларнинг барчаси иштирок этиб, ҳар икки кишидан бири сўзга чиқди. Айниқса, технология, план-диспетчерлик, конструкторлик бўлимлари партия группаларида йиғилишлар зўр уюшқоқлик билан ўтди.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ: ҲИСОБОТ ВА САЙЛОВЛАР

Биринчи механика, 2-механика, қуюв ва бошқа цех партия ташкилотлари йиғилишлари ҳам юқори савияда ўтди.

Биринчи механика цехи партия ташкилотининг секретари Г. Содиқовнинг ҳисоботи юзасидан 11 КПСС аъзосининг 9 нафари сўзга чиқди. Коммунистлар партия ташкилоти фаолиятидаги камчиликларни рўй-рост очиб ташладилар. Жумладан. Ленин ордени кавалери, завод партия комитети аъзоси, токарь Р. Йўлдошев цехда мураббийчилик ҳаракати сустлиги туфайли малакали ишчилар етишмаётганлиги ҳамда янги техника ва технологияни жорий этиш ишлари ёмон аҳволда эканлигини танқид қилди.

Қуюв цехи партия ташкилоти ҳисобот даврида илғор ишчилардан 3 кишини КПСС аъзолигига кандидатликка қабул қилди. Аммо бу цех партия ташкилоти фаолиятида ҳам айрим камчиликлар кўзга ташланади. Коммунистлар цехни реконструкциялаш иши чўзилиб кетаётганлигини айтдилар. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети аъзолигига кандидат, район партия комитетининг бюро аъзоси, бригада бошлиғи Т. А. Гаврилова цехда иш шароити, ишчилар таъминоти яхши эмаслиги ҳақида гапирди.

2-механика цехи ярим йиллик якун бўйича социалистик мусобақада ғолиб чиқиб, завод маъмурияти, партия, касаба союз ва комсомол комитетларининг кўчма Қизил байроғини қўлга киритди. Цехда экскаваторнинг асосий қисмлари тайёрланади. Ҳисобот даврида бу цех партия ташкилоти сафи ҳам 3 коммунистга кўпайди. Район партия комитети аъзолигига кандидат, цех партия ташкилотининг секретари, комплекс бригада бошлиғи Д. Н. Поярков ўз докладида цех коллективи эришаётган ютуқларни янада кўпайтириш резервларига алоҳида тўхталди. Докладчи ва музокараларда сўзга чиққан коммунистлар қўл меҳнатини енгиллаштирувчи ташкилий-техникавий тадбирларни кўпроқ жорий этиш ҳақида фикр юритдилар.

Аммо қуйи партия ташкилотларимизнинг ҳаммасида ҳам ҳисобот-сайлов йиғилишлари КПСС Устави ва давр талаби даражасида ўтмади. Жумладан, транспорт ва ремонт цехи партия ташкилотларида йиғилиш графиги бузилди. Шу фактнинг ўзи ҳам бу партия ташкилотларида интизом бўшашиб кетганлигини кўрсатмоқда.

Баъзи цех партия ташкилотларида ҳисобот йиғилишларига яхши тайёргарлик кўрилмаганлиги ҳам ошкор бўлди. Масалан, металл конструкциялар цехи партия ташкилоти секретари М. Шагалиевнинг докладида коммунистлар фаолияти чуқур анализ қилинмади. Докладда танқид ва ўз-ўзини танқид руҳи бўлмагач, сўзга чиқувчилар ҳам кам бўлди. Цех партия ташкилоти коммунистлар авангардлигини ошириш, меҳнат интизомини мустаҳкамлаш масалалари билан шуғулланмади. Партия мажлислари ойма-ой мунтазам ўтказилмади. Коммунистлар бундан принципиал хулоса чиқардилар. Ўз вазифасига совуққонлик билан қараган цех партия ташкилотининг секретари М. Шагалиев ўрнига ташаббускор коммунист А. Штепани сайланди.

Партия комитети ҳозирги пайтда ҳисобот-сайлов йиғилишларида коммунистлар томонидан билдирилган танқидий мулоҳазалар, фойдали таклифларни умумлаштиряпти. Улардан шу нарса маълум бўляптики, корхона ишлаб чиқариш планларининг бажарилишига тўсқинлик қилаётган ҳоллар асосан субъектив сабаблардан иборат экан. Маъмурият, партия, касаба союз комитетлари бу нуқсонларни бартараф этиши мумкин. Аммо бизда юқори ташкилотлар ёрдамисиз битмайдиган муаммолар ҳам бор. Булардан энг муҳими уй-жой масаласидир. Заводда кадрлар қўнимсизлиги ҳам асосан ана шу муаммо туфайли юзага келмоқда.

Партия комитети коммунистларнинг танқидий мулоҳазаларини амалга ошириш юзасидан тадбирлар тузяпти. Биз камчиликлар қандай бартараф этилаётганлиги ҳақида вақти-вақти билан коммунистларга ахборот бериб борамиз.

М. НОВИКОВ,
Тошкент экскаватор заводи партия комитети секретари.

ЭҲМ ёрдамида

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Кибернетика илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасида ўрнатилган автоматлаштирилган комплекс самарали натижалар бермоқда. Унда қишлоқ хўжалиги, геология, биология ва бошқа илмий соҳаларга оид изланишлар электрон ҳисоблаш машиналари ёрдамида бажарилаётир. Автоматларни ўз фанини пухта билган йирик тадқиқотчилар бошқармоқдалар. Суратда: лаборатория мудири, техника фанлари кандидати С. Содиқов ва катта илмий ходим Г. Қодирова тўпланган ахборотларни тадқиқ этишмоқда.

10 ОЙДА ЙИЛЛИК ТОПШИРИҚ

ВИКТОР Тулин етакчилик қилаётган комплекс бригада 153-трестга қарашли 1-қурилиш бошқармасининг энг пешқадам коллективларидан биридир. Ҳар йили бу бригада қурувчилари белгиланган топшириқларни ортиғи билан адо этиб, қўшимча бир неча минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини амалга оширишмоқда. Айниқса, республика юбилейи нишонланадиган бу қутлуғ йилда улар зиммаларига юксак мажбуриятлар қабул қилиб ишламоқдалар. Пойтахтимизнинг Фарҳод кўчасида қад кўтараётган 9 қаватли студентлар ётоқхонаси қурилиши жадаллик билан олиб боriляпти. Объектни белгиланган муддатда ишга тушириш бинокорларнинг ҳамиша диққат эътиборида бўлмоқда. Станислав Иванов, Иван Черванюк сингари моҳир қурувчилар «Беш кунлик топшириқни тўрт иш кунида бажарамиз!» шиори остида самарали меҳнат қилиб, яхши кўрсаткичларга эришишяпти. Кунлик норма кўзда тутилганидан 25—30 процент ошириб бажариляпти. Шу орқали улар йиллик планни 1 ноябрга қадар бажариш юзасидан олган мажбуриятларини уддалашга мустаҳкам замин ҳозирламоқдалар.

✦

МОНТАЖЧИЛАР ОЛДИНДА

ШОДЛИК Орипов бошчилигидаги комплекс бригада коллективи ишлаб чиқаришнинг истиқболли усули — бригада пудрати асосида ишни ташкил этаётганлиги туфайли кейинги уч ой мобайнида фақат юқори кўрсаткичга эришмоқда.

Янгидан-янги марраларни эгаллаш учун дадил курашаётган Тўхтамурод Назаров ва Мансур Ҳамзин сингари пешқадам қурувчилар ўзларининг зарбдорона меҳнатлари билан бу ютуқларни қўлга киритишга муносиб ҳисса қўшдилар. Улар белгиланган топшириқларни 150 процентга адо этиб, бошқаларга намуна бўлмоқдалар. Монтажчилар биргина август ойининг ўзида планга қўшимча икки минг сўмлик бунёдкорлик ишлари бажарилди. Бу — 1-уйсозлик комбинатининг 31-қурилиш бошқармаси коллективлари ўртасидаги энг яхши кўрсаткичдир.

М. ФЕЛЬДМАН.

КОМСОМОЛ ҲАЁТИ

АКТИВЛИК ОШИРИЛСИН

Бўстонлиқ район комсомол комитетининг пленумида 1984 йилги халқ хўжалик планлари ва социалистик мажбуриятларининг бажарилишида комсомол-ёшлар иштирокини таъминлаш соҳасидаги вазифалар муҳокама қилинди.

Ушбу масала юзасидан доклад қилган район комсомол комитетининг биринчи секретари А. Ҳаитов район ишлаб чиқаришида 6,5 мингдан зиёд комсомол-ёш самарали меҳнат қилаётганликларини маълум қилди. Ҳозир саноат, қурилиш, транспорт корхоналари ва колхоз-совхозларда 46 та комсомол-ёшлар бригадаси бўлиб, улар Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллик юбилейи шарафига зиммаларига юксак мажбуриятлар олиб ишлашяпти.

Аммо, шундай коллективлар ҳам борки, бу ерларда ёшларнинг ташаббускорлиги, ғайрат-шижоати асло сезилмайди. Кўпгина коллективлардаги бошланғич комсомол ташкилотлари комсомол-ёшлар авангардлигини ошириш, ташаббускорлар сафини кенгайтириш соҳасида етарли иш олиб бормаётирлар. Айниқса, «Бўстонлиқ», «Новгород», «Чорвоқ» совхозлари, «Энергострой-индустрия» ишлаб чиқариш бирлашмаси, механизациялашган 2-уй қуриш колоннаси, ўрдакчилик хўжалиги комсомол ташкилотлари активлиги сезилмаяпти.

Пленумда сўзга чиққан «Чорвоқ» совхози комсомол комитетининг секретари М. Орипов, Товоқсой маиший химия фабрикаси комсомол-ёшлар бригадаси аъзоси Х. Жонидилова, Чирчиқ ойна заводи комсомол комитетининг секретари Б. Сеидкабборов, тошга ишлов бериш комбинати цех бошлиғи С. Эргашев, Жданов номли колхоз комсомол комитетининг секретари А. Юсуповлар ёшларнинг ғайрат-шижоатини беш йиллик планларини бажаришга сафарбар этиш зарурлигини уқтирдилар.

Район комсомол комитетининг пленуми кўрилган масалалар юзасидан тегишли қарор қабул қилди.

«ПРОГРЕСС-84» УЛУШИ

Бу йилги меҳнат семестри даврида Халқлар дўстлиги орденли Тошкент қишлоқ хўжалиги институти студентларининг кўпчилиги ер қимирлашидан талафот кўрган Газли шаҳри қурилишида иштирок этиш истагини билдиришган эди. Ана шундай ватанпарвар ёшларни бирлаштирган «Прогресс-84» отряди «Бухарагазпромстрой» трестининг 1-қурилиш бошқармасида газ компрессор станцияси қурилишида фаол меҳнат қилди. Зарбдор отрядга институт илмий ходими З. Файзуллаев бошчилик қилди. Отряд аъзолари сўнгги ўн беш кун ичида 18 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини амалга оширдилар.

Студентлар махсус шанбалик ўтказдилар Ўша куни отряд иш нормасини 145 процент қилиб бажарди. А. Оқмонов, Б. Ибодуллаев, Р. Исмоилов каби студент-ёшлар ўзларининг ғайрат-шижоатлари билан отряд аъзоларига намуна бўлдилар.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ 1984 ЙИЛ АПРЕЛЬ ПЛЕНУМИ ҚАРОРЛАРИ—ҲАЁТГА!

«Советларнинг хўжалик қурилишидаги, давлат планларини бажаришдаги, социалистик ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишдаги, иқтисодий ва социал ривожланишнинг комплекслигини, бошқарувда территориал ва тармоқ негизлари бирга қўшиб олиб борилишини таъминлашдаги роли изчиллик билан оширилсин».

(КПСС Марказий Комитетининг 1984 йил апрель Пленуми қароридан).

ТАШКИЛОТЧИЛИК БОР ЕРДА МУВАФФАҚИЯТ БЎЛАДИ

ОҲАНГАРОН шаҳар саноат корхоналари, қурилиш, транспорт ташкилотлари Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллик юбилейи шарафига ўзаро социалистик мусобақани кенг авж олдириб, ойлик ва квартал планларини ортиғи билан бажаришга эришмоқдалар. Маҳсулот реализация қилиш бўйича етти ойлик план 101,9 процент бажарилди. Планга қўшимча реализация қилинган маҳсулот 1515 минг сўмликни ташкил этди. Халқ истеъмоли товарлари ишлаб чиқариш плани чакана нарх бўйича 106,2 процент, улгуржи нарх бўйича 126,8 процент адо этилди.

Товар маҳсулот ишлаб чиқариш суръати ўсишининг 96,6 проценти меҳнат унумдорлигининг ошиши ҳисобига бўлди. Меҳнат унумдорлиги ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 5,6 процент ўсди.

Шаҳар Совети ижроия комитети раиси А. МИРОДИЛОВ мухбиримиз билан суҳбатда шаҳарни иқтисодий ва социал ривожлантириш юзасидан амалга оширилаётган тадбирлар ҳақида қуйидагиларни сўзлаб берди:

— ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ шаҳар Совети ва унинг ижроия комитети шаҳарни иқтисодий ва социал ривожлантириш планларини изчил амалга ошириш учун асосий эътиборни ташкилотчилик ишлари форма ва методларини такомиллаштиришга қаратмоқда. Доимий комиссиялар, депутатлик группалари ва постлари аниқ мақсадни кўзлаб иш юритаётганликлари туфайли хўжалик ва маданий соҳаларда эришилаётган ютуқлар йил сайин мустаҳкамланиб боряпти. Ишлаб чиқариш новаторларининг бой тажрибаларини кенг ёйишда депутатларимиз ташаббус кўрсатишмоқда.

Ҳозирги кунда область Советининг тўрт депутати, шаҳар Советининг 53 депутати бевосита моддий ишлаб чиқариш соҳасида меҳнат қилаётир. Шаҳар Советининг 35 депутати йиллик планларини Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллиги нишонланадиган кунгача бажариш ташаббуси билан чиққан.

Шаҳарда тузилган 12 та депутатлик пости аъзолари меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, кадрлар қўнимсизлигини камайтириш ва прогулчиликни тугатиш учун қизғин кураш олиб бормоқдалар. Депутатларнинг «Сафимизда интизомни бузувчилар бўлмасин!» шиори остида бошлаган ҳаракати яхши самара беряпти. Саноат корхоналарида кадрлар қўнимсизлиги пасайди. Прогулчилик ва ишчиларнинг бекор туриб қолиши ўтган йилдагига нисбатан беш баравардан зиёдроқ камайди. Мунтазам ўтказиб турилган рейдлар натижаси қувончли бўлмоқда. Масалан, март-апрель ойларида ўтказилган рейдларда 250 кишининг ишга 5 минутдан 15 минутгача кечикиб келгани аниқланган бўлса, кейинги рейдларда фақат 14 кишининг 3—7 минут кеч қолганлиги маълум бўлди.

1984 йил планлари ва зиммага олинган социалистик мажбуриятларнинг муваффақиятли бажарилиши шаҳар Совети ва унинг ижроия комитети ташкилотчилик фаолиятини тубдан яхшилашга кўп жиҳатдан боғлиқдир. Доимий комиссиялар олиб бораётган ишлар хўжалик ва маданий қурилишга раҳбарлик қилишда шаҳар Совети ва унинг ижроия комитетига жуда катта наф келтиряпти, ишлаб чиқариш соҳасига янада чуқурроқ кириб боришга ёрдам бераяпти. Ўтган беш ой давомида шаҳар Советининг доимий комиссиялари ўз мажлисларида 24 та масалани ўрганиб, атрофлича кўриб чиқдилар.

Халқ маорифи ва маданият бўйича доимий комиссия корхона, ташкилот ва муассасаларнинг касаба союз комитетларига васийлик қилиш борасида шаҳар Совети билан мустаҳкам ҳамкорликда иш олиб бормоқда.

Шаҳарни ободонлаштириш, уй-жой фондини асраш масалалари ҳам шаҳар Совети, унинг ижроия комитети, шунингдек, депутатларнинг доимий диққат эътиборларидадир. Доимий комиссия ва депутатлик группалари шаҳарда юзага келаётган яхши анъаналарнинг ташаббускори бўлмоқдалар. Маиший хизмат кўрсатиш бўйича доимий комиссиянинг тавсияси билан шаҳарда прокат ва химиявий тозалаш пунктлари очилди.

Доимий комиссиялар ижроия комитет мажлисларига масалалар тайёрлашда иштирок этадилар. Жумладан, уй-жой коммунал хўжалиги ва ободонлаштириш бўйича доимий комиссия «Уй-жой коммунал хўжалиги билан маҳалла комитетларининг шаҳарни ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш борасидаги ишларини ўзаро мувофиқлаштириш», соғлиқни сақлаш ва социал таъминот бўйича доимий комиссия «Уруш инвалидлари, қатнашчилари ва урушда ҳалок бўлганлар оиласига медицина хизмати кўрсатишнинг аҳволи ва уни яхшилаш чоралари» масалаларини тайёрладилар.

КПСС Марказий Комитетининг 1984 йил апрель Пленумида Советларнинг иқтисодий ва маданий ҳаётнинг ҳамма соҳаларига таъсири кучайиб бораётганлиги аниқ мисолларда таъкидлаб ўтилди. Халқ депутатлари шаҳар Совети ва унинг ижроия комитети ҳозирги кунда амалий фаолиятларини Пленум талаблари билан солиштирмоқда. Масалага шу нуқтаи назардан қараганда бизнинг шу кундаги асосий вазифамиз шаҳарни иқтисодий ва социал ривожлантириш планларини тўла амалга ошириш, бунинг учун, аввало, ташкилотчилик ишлари форма ва методларини янада такомиллаштиришдан иборатдир.

Халқ депутатлари статуси тўғрисидаги Қонунга биноан область ва шаҳар Советлари депутатлари ўз сайловчиларига Советларнинг иши тўғрисида, қандай муаммолар устида иш олиб бораётганликлари, наказларнинг қандай бажарилаётгани ҳақида мунтазам ахборот бериб бормоқдалар. Шу кунларда депутатлар, бўлим ва бошқармаларнинг раҳбарлари аҳоли ўртасида ва меҳнат коллективларида ҳисобот бермоқдалар.

Депутатларимиз бевосита иш жойларида сайловчиларни қабул қилишяпти. Шаҳар Совети сайловчилар наказларини бажариш билан боғлиқ бўлган ишларни кучайтирмоқда. Бажариш учун қабул қилинган 20 та наказдан 11 таси тўла амалга оширилди, 4 таси бажарилиш арафасида, қолгани эса 1984 йил халқ хўжалик планига киритилган.

Советлар ишини яхшилаш соҳасида эришилаётган ютуқлар билан бир қаторда тезроқ ҳал этилиши лозим бўлган муҳим вазифалар ҳам оз эмас. Масалан, шаҳарни комплекс қуриш, аҳолининг турли талаб — эҳтиёжларини қондириш, уларга хизмат кўрсатишни яхшилаш соҳасида ҳали кўп муаммолар бор. Уй-жойлар тез ва соз қурилмаяпти. Аҳолини ичимлик сув ва иссиқлик билан таъминлаш ҳали тўла ҳал этилгани йўқ. Соғлиқни сақлаш, савдо ва маданий-маиший хизмат кўрсатиш объектлари етишмайди.

Биз бу муаммоларни тезроқ ҳал этиш мақсадида бошқарув органлари, корхона, ташкилот, муассасалар раҳбарлари ишини назорат қилишнинг таъсирчан формаси бўлган депутатлик сўровидан самарали фойдаланишга ҳаракат қилмоқдамиз. Советларнинг бой имкониятлари билан ундан амалда фойдаланиш ўртасида узилиш борлиги апрель Пленумида таъкидлаб ўтилди. Бу — бизга ҳам тааллуқли, албатта. Депутат — воситачи эмас, балки халқ сайлаб қўйган давлат кишисидир. У ҳаётий муҳим масалаларни ўртага қўяди ва унинг ўз вақтида оқилона ҳал этилишини талаб қилади. Биз шаҳарни иқтисодий ва социал ривожлантириш планларини амалга оширишда бундан буён ҳам халқ вакилларининг ана шу ҳуқуқларидан тўла фойдаланишга ҳаракат қилаверамиз.

Суҳбатни «Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири А. ЙЎЛДОШЕВ ёзиб олди.

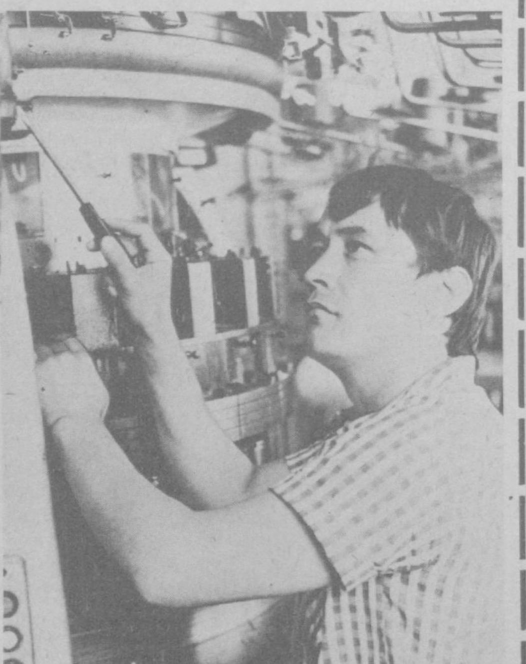

МОҲИР СОЗЛОВЧИ

● «Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмасидаги мавжуд асбоб-ускуналарнинг юқори унум билан ишлатилишида Коммунистик меҳнат зарбдори Орифжон Ғофуржонов бошчилигидаги бригада созловчиларининг ҳам салмоқли ҳиссаси бор. Бу коллектив жонкуярлари топшириқларни сидқидилдан адо этиб, агрегатларнинг бир маромда ишлашини таъминлашга эришмоқдалар. Бу ишда бригада етакчиси ҳаммага ибрат бўлмоқда.

Суратда: моҳир созловчи, Коммунистик меҳнат зарбдори О. Ғофуржонов иш устида.

М. Нуриддинов фотолари.

АДАБИЙ ЎЙЛАР

ДАВР ВА

ЖАҲОН классик адабиёти қаҳрамонлари барча замонлар учун ҳам ижобий намунадир. Буюк Алишер Навоий ўзининг Фарҳод ва Ширин образларида халқлар дўстлигини улуғлаган бўлса, Хусрав мисолида тинч-тотув ҳаётга раҳна солувчи уришқоқ шоҳларни қоралаган.

Ҳозирги ўзбек адабиёти асарларида, афсуски, баъзи ижобий қаҳрамонлар бир қолипда фикр юритадилар, қилмишлари ҳам маълум қонун-қоидалар доирасида бўлади. Рус адабиётшунослари бундай жонсиз қаҳрамонларни «норматив қаҳрамонлар» деб аташади. Биз яшаб турган воқеликда одамлар бир-бирига ўхшамайдилар, бир-бирининг ишини такрорламайдилар. Ўтмишдаги буюк шоир ва ёзувчилар ижодига мурожаат қилиб кўрамизки, улар асарларига табиати, феъл-атвори билан ҳам, қилган ишлари билан ҳам бир-бирига ўхшамайдиган ғаройиб кишиларни қаҳрамон қилиб олишган. Пушкиннинг Дубровскийси, Гоголнинг Тарас Бульбаси, Лермонтовнинг Печорини, Беласи, княжна Мэриси, Тургеневнинг Асяси, Базарови, Еленаси, Инсарови, Рудини, Абдулла Қодирийнинг Кумуши, Отабеги, Анвари, Раъноси, Ойбекнинг Навоийси, Ҳамид Олимжоннинг Муқаннаси, Мақсуд Шайхзоданинг Жалолиддини, Уйғуннинг Зебуннисоси, Одил Ёқубовнинг Улуғбеги, Пиримқул Қодировнинг Бобури ҳаммаси ажойиб-ғаройиб тақдирли кишилар. Буларнинг ҳеч бири барча қатори, «оддий» одамлар эмас. Айниқса, Достоевскийнинг қаҳрамонлари сира бир-бирига ўхшамайди, Достоевский асарларида халқ орасида яшаётган жуда оддий одамларнинг ҳеч кимникига ўхшамаган алоҳида олами борлиги кашф этилади.

Классик адибларнинг асарларидаги ижобий қаҳрамонларнинг кўпчилиги виждонли, содда, оқкўнгил, аммо айни вақтда оддий кишилардир. Масалан, дурдона асар «Шинель» қаҳрамони Акакий Акакиевич ҳам, Чеховнинг чиновниги ҳам ижобий образ. Сервантеснинг «Дон-Кихот»и ҳам ижобий қаҳрамон. У рицарлик романларини ўқиб, ўзиям рицарь бўлишни, ер юзида азоб чекаётган бечора одамларни асоратдан қутқазишни, ёвуз дев ва жодугарларни енгиб халқни озодликка чиқаришни орзу қилади. Аммо унинг буюк қаҳрамонликлар йўлидаги барча интилишлари кулгили ва аянчли натижа билан тугайди. У йўлда бир тўда маҳбусларни кишандан озод қилади, лекин улар қасоскорнинг ўзини дўппослаб, ўласи қилиб калтаклашади. Дон Кихот ижобийми ё салбийми деб олимлар неча асрлардан бери баҳслашиб келишади. Бу образнинг мазмунини ҳар ким ҳар хил тушунади. Менимча, Сервантеснинг ўзи ҳам қаҳрамони устидан кулмоқчи эмас. Аксинча, у рицарлик, мардлик замони, афсуски, ўтиб кетганлигини, эндиликда қаҳрамонларнинг ёруғликка интилишларини авом халқ тушунмаслигини, энди мардона ишга мардона жавоб йўқлигини, адолат, ҳақиқат ҳақидаги орзулар кулгили бўлиб қолганлигини, ҳажвий ва юмористик бўёқларда тасвирлайди. Бу образга Тургенев жуда юксак баҳо бериб, «Мабодо Дон-Кихот каби қаҳрамонлар йўқолиб кетса, тарих китобининг қизиғи қолмайди, Шундай бўлса, тарих китобини ёпиб қўя қолиш керак», деган эди. Образнинг шу моҳиятидан келиб чиқиб, совет кино санъаткорлари «Дон-Кихот болалари» номли ажойиб фильм ишладилар. Асарнинг севимли ижобий қаҳрамони орзулар оламида яшовчи совет пионери — замонавий Дон-Кихот фильмда безорилар қўлида ҳалок бўлади, аммо минг-минглаб томошабинлар қалбида у нурли сиймо сифатида яшаб қолади. Сервантес асарининг буюклиги шундаки Дон-Кихотга ўхшаш характерлар ҳамма замонларда ҳам учраши мумкин. Совет адабиётида бундай қаҳрамонлар «лириклар» номини олиб, «физиклар» олдида кулгили аҳволларга тушиб қоладилар. Пиримқул Қодировнинг «Олмос камар», Одил Ёқубовнинг «Аямаъжуз», «Биллур қандиллар», «Матлуба», Ўлмас Умарбековнинг «Севгим, севгилим», «Чўли ироқ», Ўткир Ҳошимовнинг «Қалбингга қулоқ сол», «Квазарлар», Нурали Қобулнинг «Яшаш учун кечикма», Эркин Аъзамовнинг «Анойининг жайдари олма»си сингари ўқувчига азиз ва сирдош бўлиб қолувчи, меҳнатсевар, лекин замонага мослашмаган, ўзларидаги соддалик, мусаффолик, одамларга ишонч каби хислатларидан «қутилолмаган», ҳалол қаҳрамонларнинг ёрқин образлари чизилган. Бу қаҳрамонлар гоҳо фан-техника революцияси даврида «қолоққа» ўхшаб кўринади, аммо ўқувчи уларни барибир севади. Бу асарлардаги «лириклар» кўпинча «физиклар» олдида довдираб, саросимага тушиб қоладилар. Бундай йигитларни севган «замонавий» қизлар юз ўгириб кетишади. Шунга қарамай, минг-минглаб соф виждонли ўқувчилар ана шу соддадил қаҳрамонларни ёқтириб қоладилар.

Шукур Холмирзаев, Учқун Назаров, Зоҳир Аълам сингари ёзувчиларнинг асарларида эса мулоҳазакор, атрофдаги одамлар ва воқеа-ҳодисаларга шу бугуннинг талаблари билан қаровчи, кечаги одоб-ахлоқ қоидаларини эскирган деб ҳисобловчи «физик» қаҳрамонларни кўпроқ учратамиз. «Сўнгги бекат»даги Ўктам ҳамманинг кўзи олдида эри бор жувон билан «дон олишади», «Кунлар» қаҳрамони ўзидан ёш ва ижтимоий мавқеи жиҳатдан анча фарқ қиладиган муаллимаси билан бирга «чўмилиб» юришади, «Илк баҳор кунлари»нинг қаҳрамони севгилисига «осмондан» қарайди ва ҳоказо. Булар орасида Омон Мухторнинг «Йиллар шамоли», Саъдулла Сиёевнинг «Манзил яқин», Нодир Норматовнинг «Бисот», Мурод Муҳаммад Дўстнинг «Дашту далаларда» қисса ва ҳикояларининг қаҳрамонлари ўз инсоний қадр-қимматини ҳам, давр олдидаги вазифаларини ҳам табиий, самимий ҳис этадиган одамлар сифатида ўқувчиларнинг меҳрини қозонади.

Чингиз Айтматовнинг «Алвидо, Гулсари», «Асрга татигулик кун», Нодар Думбадзенинг «Абадият қонуни» каби асарлари қаҳрамонларидай йирик характерлар, жумладан коммунистларнинг образлари, афсуски бизда ҳали жуда кам. Шунга қарамай, Одил Ёқубовнинг «Диёнат» романидаги Нормурод Шомуродов ва райком секретари Шукуров, Асқад Мухторнинг «Чинор» романидаги Ориф, Пиримқул Қодировнинг «Уч илдиз» романидаги Акбаров образларини коммунист ижобий қаҳрамонларнинг анча етук вакиллари деса бўлади. «Бўронларда бордек ҳаловат» асари қаҳрамони Фармонқул Зар-

ФАН — ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИГА

ЧИДАМЛИ ВА ҚУЛАЙ

ҲОЗИРГИ замон техникасини ҳақли равишда, юқори параметрлар — ўта юқори ва ўта қуйи температурали, ўта юқори босим ва деярли мутлақ вакуумли, ўта тезкор техника деб бежиз айтишмайди. Мана шундай техникани таъминлаш учун, табиийки, унинг талабига мос келадиган сифат жиҳатдан тамомила янги материаллар керак бўлади.

Техника тараққиёти фан олдига талайгина мураккаб муаммоларни кўндаланг қилиб қўйди. Уларни ҳал қилиш учун олимлар химияга мурожаат қилишди. Бу табиий эди. Зеро, айни химиягина зарурий хоссаларга эга бўлган материалларни яратишга йўл очиб берди. Бизнинг асримиз ажойиб-ғаройиб синтетик материаллар даври ҳамдир.

Синтетик тола ва газламалар ўз хоссаларига кўра на табиийси ва на сунъийсига ўхшайди. Улар кўпгина қимматбаҳо хоссаларга эга бўлган мутлақо янги материаллардир. Олимлар синтетик тола ва газламаларда — иссиққа, намга чидамлилик, чиримаслик, бактерия, микроблар, ишқор, кислота таъсирига бардошлилик ва яна талай хоссаларни марказлаштирдилар.

Фтор таркибли полимер тола юқорида санаб ўтган сифатларнинг ҳаммасини ўзида мужассамлаштирган. Турли кислоталар таъсирига бардошлилиги туфайли химиклар уни «химиявий тўғон» деб ҳам аташади. Ундан тўқилган фильтрни нитрат кислотани тозалаш учун бир неча йил ишлатиш мумкин. Бошқа полимерлар эса атиги бир неча марта ишлатишга ярайди, холос.

Фтор таркибли полимер тола ишлаб чиқариш ҳозирги синтетик толаларга нисбатан анча қиммат туради. Лекин чидамлилиги, ишлатишда қулайлиги ва техниканинг баъзи соҳаларида жуда қўл келиши уни саноат усулида кўплаб ишлаб чиқаришни тақозо этмоқда.

Синтетик тола олиш учун тузилишига кўра анча содда бўлган моддалар — мономерлардан ҳосил қилинган полимерлар керак. Ҳеч бир муболағасиз айтиш мумкинки, органик синтез химияси ажойиб хоссаларга эга бўлган янги материалларни деярли ҳар куни кашф этмоқда. Бир хил хом ашёдан бир хил усулда турли туман янги материаллар олинмоқда.

Полифен қуёш нури таъсирида ва ювилганда рангини йўқотмайди, ўтда ёнмайди. Табиий шойи, капрон ва бошқа газламалар 65 даража, табиий жун 100 даража иссиқликда мустаҳкамлигининг бир қисмини йўқотади, полифен 300 даража иссиқликда ҳам ўз шаклини ўзгартирмайди.

Табиий ва сунъий толаларнинг ипсимон макромолекулалардан тузилиши улардан газлама тўқиш имконини беради.

Тажрибалар асосида юқори сифатли тола ҳосил қилишнинг бир қанча технологик жараёнлари ишлаб чиқилди. Айни пайтда бу усулнинг умумий қонуниятлари ҳам кашф этилди. Химиянинг қудрати шу даражага етдики, эндиликда олимлар улкан молекулали табиий моддалардан нусха олибгина қолмасдан синтез йўли билан ўзлари ҳам мана шундай моддаларни яратишмоқда.

В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат университетининг полимерлар химияси проблема лабораториясида бундан бир неча йил муқаддам поливинилфторин тола олиш усули ишлаб чиқилган эди.

Мана шу тола таркибида фторли толаларда бўлган барча хоссалар бор, ундан ташқари у ниҳоятда енгил. Яратилганига ҳали кўп бўлмаса-да унинг келажаги порлоқ эканлигига шак-шубҳа йўқ.

Фторли толадан яратилган фильтрли материаллар химия, фармацевтика ва ҳозирги замон саноатининг турли соҳаларида жуда қўл келмоқда. Тефлонли газлама ва жун (войлок) 260 градус иссиқликка чидайди, гидролизга бардошли, осон тозаланади.

Фторли толадан ясалган пардоз буюмлари кир, мой юқтирмайди. Шу жиҳатдан ҳам самолётсозлик ва космик саноатнинг турли соҳаларида бебаҳо ҳисобланади. Заҳарли ва портловчи моддалар билан ишловчиларга мўлжалланган ҳимоя кийимлари тикишда ҳам бу толалардан фойдаланилади.

Политетрафторэтилен толасидан хлор, олтингугурт тутган бирикмалар, сульфат кислота буғларини ва таркибида саноат газлари бўлган тутунларни ушлаб қолувчи фильтр тайёрланади. Бу фильтр мавжуд шиша толали фильтрга нисбатан сифатлироқ, ишлатиш муддати 10 марта кўпроқ, бир ярим ойгача алмаштирилмаса ҳам бўлаверади.

Фторин толасидан тўқилган фильтр лавсан, полипропилен, пахта ва жун газламадан тайёрланган фильтр ўрнида бемалол ишлатса бўлади. Фтор таркибли толалар биологик актив моддаларга нисбатан чидамли бўлгани учун медицинада йилдан-йилга кенг кўламда ишлатилмоқда. Тефлон толаларидан вена ва артерия томирлари протези тайёрланяпти. Тефлондан тайёрланган найсимон мато бурун тўсиғини кўчириб ўтказишда қонни қон томирига қуйиш мақсадида ишлатилади.

Юқорида айтилганлардан кўриниб турибдики, ўзига хос хусусияти ва хоссаларига кўра фторли толалар техниканинг турли соҳаларида кенг жорий этилмоқда.

М. АСОМОВ,
Н. ЦИГАРАЕВА,
химия фанлари кандидатлари.

БИР ХЎЖАЛИК ХАБАРЛАРИ

СОҲИБКОРЛАР АҲДИ

● **Ленинобод** совхозининг ташаббускор соҳибкор Турсунбу Қурбоналиева бошчилигидаги 9-бригадаси коллективи Паркент районида биринчилардан бўлиб ўз сўзлари устидан чиқдилар. 12 гектарлик мевазордан шу кунгача пландаги 72 тонна ўрнига 90 тонна маҳсулот топширилди. Бригадада етиштирилган сархил меваларнинг асосий қисми Тошкент ва РСФСР шаҳарлари аҳолисига жўнатилди.

Соҳибкорлар бугундан бошлаб ялпи ҳосилни 100 тоннага етказиш учун курашмоқдалар. Бригаданинг Ю. Эргашева, У. Деҳқонова, М. Тўйчиева, П. Қурбоналиева сингари аъзолари ҳозирги кунларда ҳам 250—300 килограммдан мева териб ўз ҳамкасбларига намуна бўлишяпти.

М. ТОИРОВ.

ЗАМИН ҲОЗИРЛАНМОҚДА

●**Хўжаликнинг** Тожибой Пирназаров раҳбарлигидаги ғаллачилик бригадасида ҳам мўл ҳосил етиштирилди. Давлат омборларига пландагидан 40 тонна кўп — 750 тонна сара дон топширилди.

Ютуқлардан руҳланган бригада коллективи айни кунларда келгуси йил ҳосили учун замин ҳозирлашга киришдилар. Қир-адирлар зонасига жойлашган экин майдонлари пешма-пеш сифатли шудгор қилиняпти. Тажрибали механизаторлар Баҳром Эргашев, Ҳайдар Холов, Баҳодир Ашуровларнинг ғайрат-шижоатлари туфайли ҳозирга қадар мавжуд 950 гектар майдоннинг 850 гектари экиш мавсумига тахт қилиб қўйилди.

М. НАЗИРБЕКОВ.

ҚАРДОШ КИТОБЛАР ТОШКЕНТДА ТЎПЛАНИШДИ

Очиқ китоб ва саккиз рақами Тошкентнинг кузги манзарасида акс этиб, бамисоли биринчи сентябрь байрами — билим кунини давом эттирди. 4 сентябрь куни Ўзбекистон пойтахтида «Китоб миллий маданиятларни ривожлантириш хизматида» шиори остида ўтказилаётган VIII Бутуниттифоқ китоб ярмаркаси бошланди. Ярмаркага барча қардош республикалардан келтирилган 25 мингдан зиёд номдаги китоб ва брошюралар тақдим этилган.

Ярмарканинг бош павильони «Юбилей» саройига сиёсий, бадиий, илмий адабиёт, болалар ва ўспиринларга аталган адабиёт жойлаштирилди. КПСС XXVI съездининг қарорлари турмушга тадбиқ этилаётганини, совет халқининг бутун дунёда тинчлик учун курашини тасвирловчи адабиёт унинг етакчи бўлимини ташкил этади.

Бутуниттифоқ улгуржи — чакана китоб ярмаркасини очиш маросимида Бутуниттифоқ «Союзкнига» давлат бирлашмасининг бошлиғи Г. П. Сафронов байрам қатнашчилари ва меҳмонларини табриклади.

Шу куни Алишер Навоий номли театр ёнидаги майдонда саф тортиб турган китоб дўконлари атрофида ёзувчилар билан китобхонлар учрашишди. Китоб байрамини Ўзбекистон халқ ёзувчиси, республика китобхонлар жамияти правлениесининг раиси Назир Сафаров кириш нутқи сўзлаб очди.

(ЎзТАГ).

БЎЛИҚ СЎТАЛАР

КАЛИНИН районидаги Орджоникидзе номли колхознинг Аҳмаджон Нуров етакчилик қилаётган озуқачилик звеноси аъзолари юбилей йилида 60 гектар майдонда деҳқончилик қилишмоқда. Шундан 20 гектарига дон учун, 40 гектарига эса силос учун макажўхори уруғи қадалган.

Звено аъзолари ҳар гектар ердан мажбуриятдаги 95 центнер ўрнига 100 центнердан «каҳрабо дон» ва 800 центнердан кўк масса етиштириш ниятида астойдил меҳнат қилдилар. Натижаси ёмон бўлмади, майдонларда мажбуриятни қоплайдиган даражада мўл ҳосил тўпланди.

Ўз меҳнатлари самарасидан руҳланган звено деҳқонлари ўрим-йиғим ишларига ҳам пухта тайёргарлик кўрдилар. Барча техника воситалари муддатидан олдин сифатли ремонтдан чиқарилиб, маккажўхори ўрими районда биринчи бўлиб бошлаб юборилди. Мавжуд куч ва имкониятлар 700 тонна дон олиш ва 4200 тонна силос бостириш учун сафарбар қилинди.

Ҳозирги кунларда звено далаларида ўрим-йиғим ишлари авжига чиққан палла. Юқори унум билан ишлатилаётган «Херсонец» комбайни ортига тиркалган прицеплар дақиқа сайин дон ва кўк озуқага тўлмоқда. Йиғиштириб олинаётган маҳсулот пешма-пеш қабул пунктлари ва чорвачилик фермаларига жўнатилмоқда.

— Бу борада Роқиш Болғабоев, Умматжон Холболтаев сингари деҳқонларимиз ҳамда Равшан Юнусов, Мамадали Азимов, Ҳайитбой Одилов каби механизаторларимизнинг ҳиссалари катта бўлмоқда,— дейди звено бошлиғи А. Нуров.— Биз ўз имкониятларимизни ҳисобга олиб, барча майдонлардаги дон ва силос учун экилган маккажўхори ўримини етти иш кунида ниҳоясига етказиш учун курашяпмиз.

М. ДАМИНОВ.

● **Суратларда: (юқорида) звенонинг пешқадам механизатори Мамадали Азимов. У ўз агрегатини юксак унум билан ишлатиб, ўрим-йиғимда барчага намуна бўлмоқда; маккажўхори ўрими пайти.**

Автор фотолари.

ЧЕТ ЭЛ ХАБАРЛАРИ

ЧИЛИ ХАЛҚИНИНГ ИРОДАСИНИ БУКИБ БЎЛМАЙДИ

Чили халқининг кураши билан бирдамлик ҳафталиги бошланиши муносабати билан Лотин Америкаси халқлари билан бирдамлик Совет комитети баёнот эълон қилди. Чилининг меҳнаткаш халқи, дейилади шу ҳужжатда, ўн тўрт йил муқаддам бўлиб ўтган сайловда С. Альенде бошлиқ халқ бирлиги ҳукуматини тузиш учун овоз бериб, ўз иродасини изҳор этган эди. Бу ҳукумат уч йилдан ҳам камроқ фаолияти давомида чуқур социал-иқтисодий ва сиёсий ўзгаришлар қилди, мамлакатда маҳаллий олигархия ва АҚШ империализми позицияларига жиддий зарба берди.

Меҳнаткашлар ғоят кенг оммаси манфаатларига мос бўлиб тушган бу сиёсатни ички ва халқаро реакция зўр қаршилик билан кутиб олди. Чилининг ўтакетган реакцион кучлари Америка империализмининг бевосита ёрдами билан ҳарбий-фашистик тўнтариш қилдилар. Ҳокимият Пиночет бошчилигидаги ҳарбий тўда қўлига ўтди. Мамлакатда жабр-зулм, ҳуқуқсизлик, инсон ҳуқуқларига батамом менсимаслик вазияти бошланди. Жабр-зулм ва зўравонлик ҳозир ҳам давом этмоқда.

Пиночет тўдаси, дейилади баёнотда, Америка империализми ва маҳаллий молия олигархиясининг кенг мадади туфайли ҳокимият тепасида сақланиб турмоқда. Халқ манфаатларига зид иш кўраётган хунта мамлакатни иқтисодий тушкунлик даражасига етказди.

Бирдамлик Совет комитети халқ манфаатларига зид режимга қарши қаҳрамонона кураш олиб бораётган Чили шонли қиз ва ўғилларига нисбатан совет кишиларининг астойдил хайрихоҳ эканликларини билдириб, шу курашни қўллаб-қувватлаётганлигини изҳор қилади.

(ТАСС).

● **КОБУЛ. Афғонистон пойтахтида АДРнинг Бонндаги элчихонасига ҳужум қилган аксилинқилобчи элементларнинг қилмишларига қарши оммавий норозилик митинги бўлиб ўтди. Афғон матбуоти хабарларига кўра намойишда 200 мингга яқин киши (суратда) иштирок этди. Улар Рейган маъмурияти ҳамда АҚШнинг НАТОдаги иттифоқчилари томонидан ўтказилаётган милитаристик сиёсатни қатъий қораладилар.**

В. НОВИКОВ фотоси. ТАСС.

МАРДЛИК ВА ОЛИЖАНОБЛИК

Афғонистонда вақтинча турган совет қўшинлари чекланган қисмларининг жангчилари янги ҳаёт қуришда, халқ хўжалигини ривожлантиришда республика халқига катта интернационал ёрдам бермоқдалар.

Улар хўжалик ишларида, табиий офатлар оқибатларини тугатишда қатнашмоқдалар. Жангчилар юк ташимоқдалар, ёқилғи, озиқ-овқат элтиб бермоқдалар, душман миналарини зарарсизлантирмоқдалар.

1. ҚОН-ҚАРДОШ

Ёш афғон аёли Зиёгул Аҳматжон тоғларда душманлар чиқарган автомобиль фалокатига йўлиқди. У оғир аҳволда совет медицина пунктларининг бирига келтирилди.

Тоғлилардан бири офицер В. Колесниковга кўзида ёш билан мурожаат этиб,

— Шўравий, ёрдам беринг, аёлнинг жони узилмоқда, унинг болалари бор, — деди.

Кечикиб бўлмасди, врачлар шу заҳоти диагноз қўйдилар: оёқ ва тос суяклари синган, ўпка узилган. Етакчи хирург офицер Малхаз Кобиашвили, анестезиолог врач капитан Александр Лесько, медицина ҳамширалари Татьяна Федун ва Евдокия Айдарова операция столи ёнига келишди.

Дала шароитларидаги бу операция бир неча соатга чўзилди. Медиклар замонавий аппаратларни ишлатдилар, лекин Зиёгулнинг аҳволи оғир эди. Унга шу заҳоти қон қуйиш керак эди. Майор В. Гусаров бўйсинувидаги солдатлар ёрдамга келдилар.

Солдатлар М. Бадаян, И. Бивал ва С. Збитневларнинг қони керакли группадаги қон экан. Шундай қилиб, солдат қони Зиёгул вена томирлари орқали оқа бошлаганида совет врачлари аёлнинг омон қолишига ишончлари комил бўлди.

2. ЁРДАМ КЕЛДИ

Ёлланган террорчилар тоғдан водийдаги қишлоқларнинг бирига тушиб, тинч аҳолига қаттиқ жабр-зулм ўтказди. Мактаб вайрон қилинди, кичик электр станцияга ўт қўйилди, касалхона биноси портлатилди.

Эрталаб шу қишлоқдан совет ҳарбий колоннаси ўтарди. Бўлинма марш қиларди. Шунда деҳқонлар жангчилардан ёрдам сўрадилар. Сиёсий ходим — офицер Ф. Моисенко радио орқали қўмондонликка мурожаат этиб, бўлган воқеани маълум қилди ва кўнгиллиларга мурожаат этди.

Шунда бутун рота оёққа турди. Энг тажрибали ва моҳир жангчилар танлаб олинди. Улар орасида дурадгорлар, ғишт терувчилар, сувоқчилар, бўёқчилар бор эди, иш қизиб кетди.

Оддий аскар А. Панченко ва кичик сержант Р. Гениятов тош, қум, бўр ташиб турдилар. Капитан В. Додичин бошчилигида солдатлар Т. Зайниддинов, М. Бадалов мактаб парталарини ремонт қилдилар.

Жангчилар мактаб ва касалхонанинг вайрон бўлган деворларини ремонт қилдилар ва йигирмата кровать жойлаштирдилар.

Капитан В. Мартьянов бошчилигида солдатлар электр станциясини ишга туширдилар. Медик-прапоршчик А. Захаровга ҳам иш топилиб қолди. У яраланган деҳқонларга малакали ёрдам кўрсатди.

Колонна тоғларда машқ қилишга тайёр бўлганида осмонда вертолётлар пайдо бўлди. Икки вертолёт бу ерга озиқ-овқат, кийим-кечак келтирди.

Афғонлар совет интернационалист — жангчиларига қизғин миннатдорчилик билдирдилар. Тез орада қишлоққа халқ милицияси отряди етиб келди. Колонна тоғлардаги маршини давом эттирди.

3. ЙЎЛ ТЎСИЛГАНИДА

Душманлар йўлнинг шу участкасини бежиз танламагандилар. Чап томон тик тоғ, ўнг томон эса жарлик ва мавжли дарё. Апрель инқилобининг душманлари ана шу йўлни портлатиб тўсиб қўйгандилар.

Халқ хўжалик юклари ортилган афғон машиналари мана шу жойда тиқилиб қолди.

Йўлнинг бир қисми миналаштирилган. Танг аҳволдан қутилиш йўли йўқдек туюларди. Лекин капитан Г. Гиль қўмондонлигидаги совет сапёрлари мададкор бўлдилар.

Одамлар ва машина-ускуналар қояни суришга киришдилар. Сапёрлар афғонлар билан бирга ғовни очиб, чуқур бўлган жойни тупроқ билан тўлдириб шиббаладилар. Вайрон бўлган йўл эҳтиёт бўлиб, қадамба-қадам тиклаб борилди.

Кечга борганда афғон машиналари колоннаси олға жила бошлади, лекин яна бир хатар: миналар бор эди. Лейтенант И. Соловьев бошчилигидаги энг уста сапёрлар йўлни минадан зарарсизлантиришга киришдилар. Булар орасида кичик сержант Николай Швецов ҳам бор эди.

Бир соатлик қийин ва машаққатли иш натижасида миналар олиниб бўлди ва йўл очилди.

Подполковник
В. КОСТЮКОВ,
Афғонистондаги совет қўшинлари чекланган қисмлари.

(ТАСС).

СУРИЯНИНГ ПОЗИЦИЯСИ

ДАМАШҚ, 3 сентябрь. (ТАСС). Сурия империализм ва сионизм режаларига қарши биргаликда кураш олиб бориш асосида Ливан миллий-ватанпарвар кучлари ва Фаластин қаршилик ҳаракати билан, араблар дунёсидаги барча тараққийпарвар кучлар билан бирдамликни бундан буён ҳам мустаҳкамлайверади, деди САР араб социалистик уйғониш партияси бош секретарининг ўринбосари Абдалла Ал-Аҳмар.

Ливанликлар ўз мамлакатининг тўла мустақиллигига ҳамда ўзининг бутун территориясида чинакам хавфсизлик ва осойишта вазият ўрнатилишига, фаластинликлар эса ўз тақдирини ўзи белгилаш ва ўз мустақил давлатини вужудга келтириш ҳуқуқига эришишлари лозим, деб уқтирди суриялик арбоб.

А. Ал-Аҳмар империализм ва сионизм кучларининг региондаги халқлар устидан ўз ҳукмронлигини ўрнатиш, Фаластин проблемасини тугатиш йўлидаги уринишлари беҳуда эканлигини таъкидлади.

● **Сальвадордаги қўғирчоқ режим фақат Америка Қўшма Штатлари томонидан қўллаб - қувватланаётганлиги туфайлигина ҳокимият тепасида турибди. Рейган маъмурияти ватанпарварларнинг ҳужумларини тўхтатишга интилиб, фақат ўтган йилнинг ўзида Сальвадорга 370 миллион долларлик ҳарбий ёрдам кўрсатди. Пентагон ва Марказий разведка бошқармаси қонли режим қуролли кучлари учун солдат ва офицерлар тайёрлашда актив иштирок этмоқдалар. «Тайм» журналидан олинган ушбу суратда сальвадорлик солдат АҚШ қўшинлари иштирокида ўтказилган маневрларда.**

ТАСС фотохроникаси.

ҚАҲРАМОН

таров ҳамда «Мерос» қаҳрамони Ёлқин Отажонов ҳар қанча илғор бўлгани билан менимча, «норматив» қаҳрамонлар даражасида қолиб кетган. Бунинг сабаби, уларнинг инсоний туйғу, кечинма ва эҳтирослари ишлаб чиқариш масалалари ичида кўринмай қолганлигидадир.

Фантастик асарларнинг ижобий ва салбий қаҳрамонларини рангин тасвирлаш учун жуда катта имкониятлар бор. Бу соҳада Герберт Уэллс, Жюль Верн, Александр Беляев, Айзек Азимов, Рей Бредбери, Станислав Лэм, Артур Кларк, Пьер Буль сингари улкан санъаткорларнинг ижодий анъаналари борки, биз ҳали ушбу анъаналарни яхши ўзлаштираётганимиз, йўқ. Бунинг устига ўзбек фантастлари Шарқ классик адабиётидаги хаёлий образларнинг илдизларини ҳам яхшилаб ўрганишлари керак. Шунга қарамай, ҳамкасбларимиз қўл қовуштириб туришмаяпти. Тоҳир Малик «Фалак», «Сомон йўли» элчилари», «Чорраҳада қолган одамлар» қиссалари билан очиқ айтиш керакки, анча илгарилаб кетди. Унинг ижобий қаҳрамонларидан Шамсиддин, Рҳақ ҳам фалсафий, ҳам инсоний жиҳатдан ибратли образлар бўлиб қолди. Бундан ташқари, агар инсон ўзини фақат ўзи яшаб турган даврнингтина эмас, балки барча замонларнинг фарзанди деб ҳис этанида, унинг кўз олдида ранг-баранглик, чексиз олам намоён бўлади. Ўзининг аввалги йилларини, ота-боболарининг кимлигини унутган одамларга Чингиз Айтматов «манқурт» деган энг таҳқирловчи номни топиб берди. Аммо афсуски ҳали замондошларимиз орасида фақат бировларнинг қўлида қўғирчоқ бўлиб юрадиган, қалбидаги Ватан, халқ, дўст, ёр туйғуларини унутган «манқурт»ларни йўқ деб бўлмайди.

Идеал қаҳрамонлар одатда, романтик асарларда кўпроқ учрайди. Шу ўринда яна Низомий, Навоий, Фузулий, Руставели қаҳрамонларини эслашга тўғри келади. Шунингдек, Лев Толстойнинг Ҳожимуроди, Ҳамид Олимжоннинг Муқаннаси, грузин адибларидан Чебуа Амираджибининг Дата Туташхиаси, Нодар Думбадзенинг Бачана Рамишвилиси ана шундай, ҳам идеал, ҳам ҳаётий қаҳрамонлардир. Бачана образида ёзувчининг шахсий ва ижтимоий ҳаётига доир кўпгина саҳифалари акс этган.

Романдаги мана бу тасвир бежиз эмас:

«Бачана ёмғирга айландию, жизғанак бўлиб ётган саҳро жонланиб, бир зумда ям-яшил воҳа жамолини кўз-кўз қила бошлади.

Бачана ёмғирга айландию, бирдан ана шу воҳа ўртасида учи осмонга тегай деб турган, илдизлари бутун ер юзига тарқалган, сершох, улкан бир эман дарахти бўлиб қад кўтарди... Етти иқлимдан турли-туман хушовоз қушлар учиб келиб ана шу эман шохларига қўнишди, шу ерда маскан тутиб, шу ерда кўпайишди. Энди бутун оламга улуғвор ҳаёт қўшиғи тарала бошлади...»

Роман қаҳрамони Бачана ўлим чегарасида ётганида шундай туш кўради. «Мен ҳам икки марта шундай воқеани бошдан кечирганман», — деб ёзади адиб.

Бачана Рамишвили образида грузин адиби халқ идеалини тасвирлаш нияти борлигини асарнинг қуйидаги парчасидан ҳам сезиш мумкин:

— Унда сен ўзинг кимсан, Офтоб? — сўради таажжубда қолган Бачана.

— Мен муҳаббат ўтида ёниб кул бўлган одамларнинг оташ руҳиман... Менинг ҳаётим севги йўлида жон берган кишиларнинг руҳидан озиқ олади... Энди менинг умрим ҳам интиҳосига етди. Зеро, ер юзида муҳаббат булоғи қуриди, одамлар севгидан эмас, хусуматдан кўпроқ қирилишяпти... Муҳаббатга ҳаёт бахш этинглар, шунда мен ҳам қайта тириламан... Ёлвораман, одамлар, менга ҳаётни, севги булоғига ташна одамларни ҳадя этинглар!..»

Шу тариқа «Абадият қонуни»да реалистик қаҳрамонлар ҳаёти мажозий образлар билан қўшилиб кетган. Дарвоқе, ҳозирги ўзбек адабиётида ҳам оз жойга улкан маънолар оламини сиғдирувчи мажозий образлар яратишга интилиш кучаяпти. Эркин Воҳидовнинг «Руҳлар исёни», Усмон Азимовнинг «Оқ шарпа», «Куёшли олам», Чўлпон Эргашнинг «Шайтоннинг бошидан кечирганлари», «Зар кокилли Боғижаҳон», Асқар Қосимовнинг «Само сирлари» каби достонлари шу жиҳатдан адабиётимиз хазиналарини янада бойитмоқда. Бу асарлардаги ижобий ва идеал қаҳрамонлар замондошларимизнинг яхшилик, эзгулик, бахт-саодат, тинчлик учун курашига яқиндан ёрдам беради.

Ёзувчи хаёлида жуда кўп ижобий, салбий ва идеал образлар чарх уриб, қалбини безовта қилиши, табиий. Буларнинг кўпчилиги ҳам бугунги кунда, ҳам ўтмишда, ҳам келажак оламида ҳаракат қилади. Замондошларимизнинг образларини яратишдан кўра тарихий шахсларнинг образларини гавдалантириш юз карра қийинроқ. Чунки тарихий асарнинг бир саҳифасини ёзиш учун минг саҳифалаб манбаларни ўрганиб чиқишга тўғри келади. Акс ҳолда тарихий ҳақиқатга хилоф асар пайдо бўлади. Шу боисдан мўътабар манбаларни ўрганмай туриб, тарихий асарга қўл уриш яхши эмас. Акс ҳолда кичик хатоларнинг олди олинмаса катта хатолар келиб чиқиши мумкин. Шундай экан тарихий мавзуларга қўл уришга журъат қилган истеъдодларни қувватлаш ва уларга талабни ошириш керак, деб ўйлайман.

М. МАҲМУДОВ,
филология фанлари кандидати.

Сизда қандай янгилик бор?

КЕЛИН — КУЁВЛАРГА

Н. ФАЙЗИЕВ,
Тошкент парфюмерия фабрикасининг цех бошлиғи

— Корхонамизда тайёрланган янги маҳсулотни «Тўй учун» деб номладик. У ўзининг хуш бўйи, гўзал безатилиши билан янги ҳаётга қадам қўяётган йигит-қизларимизга манзур бўлиши шубҳасиз. Коллективимиз бундай атирдан йил охиригача 20 минг дона тайёрлашни режалаштирган.

Биз шунингдек, тўй тантаналари куни ёшлар ишлатадиган турли косметика буюмлари тайёрлашни йўлга қўймоқдамиз. Ҳозир инженер-химикларимиз лабораторияларда уларни синовдан ўтказяптилар. Бу борада москвалик ҳамкасбларимиз билан алоқамиз яхши натижалар беряпти. Яқинда улар корхонамизда бўлиб, «Тўй учун» косметика буюмлари комплектини аттестациядан ўтказдилар, баъзи ўзгаришлар киритдилар.

САНЪАТГА ЙЎЛЛАНМА

М. СОКОЛОВА,
санъатшунос, Ўзбекистон ССР Рассомлар союзи аттестация комиссиясининг раиси.

—Яқинда биз бир группа ёш санъаткорларга халқ амалий санъатининг турли соҳалари бўйича мустақил ихтисосликка эга бўлганлиги ҳақида гувоҳномалар топширдик. Улар беш йил мобайнида республика бадиий фондининг «Уста» халқ амалий санъати бирлашмасида ташкил қилинган маҳорат мактабини тугатдилар.

Бирлашманинг Ортиқ Файзуллаев, Саидазим Қосимов, Иброҳим Комилов, Рўзимат Отажонов, Шомаҳмуд Муҳаммаджонов сингари рассом ва халқ амалий санъати ижодкорлари ўз маҳоратларини ёшларга ўргатдилар, биргаликда янги-янги асарлар яратдилар.

Комиссиямиз аъзолари барча талабаларнинг ўсиб бораётган маҳоратларини, халқимиз санъати миллий анъаналарини давом эттиришга муносиб ҳисса қўша олишларини алоҳида таъкидладилар. Бу улар яратган турли мавзулардаги ганч ўймакорлиги, наққошлик, керамика буюмларида ҳам кўриниб турибди.

УЙ БЕКАЛАРИ, СИЗЛАРГА

Г. БЕГЕЛЬМАН,
«Узгазтехника» конструкторлик бюроси бўлим мудири:

— Инженер-конструкторларимиз яратган турли газ асбоб-ускуналари орасида уй бекалари учун ҳам манзур бўладиганлари бор. Бу ташқи кўриниши замонавий, фойдаланиш қулай бўлган газ плитасидир. Унинг ўзига хос томони шундан иборатки, плита духовкасида, таом тайёр бўлганда, чой қайнаганда махсус товушлар сизни огоҳ қилади. Бу маҳсулот яқинда Тошкент газ аппаратуралари заводида ишлаб чиқарилади.

Конструкторларимиз яратган янги типдаги иссиқ сув билан таъминловчи АГВ аппарати ҳам барчага манзур бўлади. У кичик ҳажмли бўлишига қарамай эски аппаратлар билан қуввати тенг. Ундан фойдаланиш осон ва қулайдир.

«СОФИЯ» ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Республикамиз пойтахтида — Салор қирғоғида, Полторацкая кўчаси ва Куйбишев шоссеси кесишадиган жойда қад кўтарган кафега «София» номи берилди. Уни қуриш ва жиҳозлашда Болгария Халқ Республикаси мутахассислари бевосита иштирок этишди. Қурилиш материаллари, мебель, ошхона жиҳозлари бу қардош мамлакатдан келтирилди. Болгар дўстларимиз кафедаги жиҳозларни монтаж қилишда ҳам қатнашдилар.

«София» кафеси жуда шинам. Бу ерда сиз болгарча ва ўзбекча таомларни тановул қилишингиз мумкин. Кафе мудири Ш. Бангаян Москвадаги «София» ресторанида бўлиб, машҳур болгарча таомлар тайёрлашни ўрганиб қайтган. «София»нинг пастки қисмида пиво бари ҳам бор.

«София» кафесининг очилиши БХРда социалистик революциянинг 40 йиллиги арафасида болгар ва ўзбек қурувчиларининг тошкентликларга муносиб совғаси бўлди.

М. РОГОВА.

СУРАТДА: «София» кафесининг кўриниши.

В. Портнов фотоси.

ДАМ ОЛУВЧИЛАР МИННАТДОР

8-март номидаги хотин-қизлар санаторийси 30 йилдан ортиқ вақт ичида ўттиз мингдан зиёд даволанувчиларга ҳамда дам олувчиларга ибратли хизмат кўрсатди.

Илгари бу санаторий Самарқанд дарвозадаги 2 гектаргина майдонга жойлашган бўлиб, бу ерда 125 нафар бемор даволаниши мумкин эди, холос. Кейинчалик санаторий кенгайиб, Қибрайнинг энг сўлим жойларига кўчирилди. Ҳозир 8 гектар майдонни эгаллаган бу оромгоҳ турфа гуллар, мевазорлар, шифобахш сувлари билан дам олувчиларга ҳузур бағишламоқда.

Республикамизнинг турли областларидан келган беморларга санаторий ходимлари ҳамиша сидқидилдан хизмат кўрсатмоқдалар.

Санаторийда бош врач Г. Иброҳимова, шунингдек М. Охунжонова, К. Муротова каби шифокорлар, П. Филоненко, В. Лотова, Т. Уварова сингари жонкуяр ҳамширалар даволанувчиларга намунали хизмат кўрсатишяпти.

С СУЛТОНОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитетининг

С. И. КАДИШЕВ НОМЛИ 166-АВИАЦИЯ ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1984-85 ўқув йили учун қуйидаги ихтисосликлар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

учиш аппаратларини йиғувчи слесарь, механика-йиғув ишлари бўйича слесарь, слесарь-электромонтажчи, токарь, фрезерчи, (сонли программа билан бошқариладиган станокларнинг оператори), слесарь-сантехник-газ пайвандчи.

Билим юртига Тошкент область ва Тошкент шаҳрида яшовчи 8—10 синф ҳажмида маълумотга эга бўлган йигит-қизлар қабул қилинади.

Ўрта маълумотлилар учун ўқиш муддати — 1 йил.

Билим юртини битирганларга ўрганган касби бўйича диплом берилади.

Ўқувчиларга ҳар ойда стипендия берилади.

8-синф ҳажмида маълумотлилар учун ўқиш муддати 3 йил.

Билим юртини тугатганларга ўрта маълумот тўғрисида ва эгаллаган касби тўғрисида диплом берилади.

Ўқиш даврида ўқувчилар ҳар куни 3 маҳал иссиқ овқат, кийим-бош ва ишлаб чиқариш практикаси даврида эса ишлаб топган меҳнат ҳақининг бир қисми билан таъминланадилар.

Ўқиш даври меҳнат стажига қўшиб ҳисобланади.

Бошқа шаҳарликлар ётоқхона билан таъминланадилар.

Машғулотлар ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

Билим юртини тугатганлар В. П. Чкалов номли Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасига ишлаш учун юбориладилар.

Билим юртини имтиёзли диплом билан битирганлар олий ва ўрта махсус ўқув юртларига киришда имтиёзга эга бўладилар.

Ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ўқишни давом эттирувчилар учун бирлашма қошида Тошкент Политехника институти кечки бўлими ва авиация техникуми (самолётсозлик факультети) мавжуд.

Билим юртида спорт секциялари ишлайди.

Ўқувчиларнинг дам олиши учун Чимён атрофида спорт соғломлаштириш лагери бор.

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширишлари шарт: билим юрти директори номига ёзилган ариза, маълумоти ва туғилганлиги тўғрисида ҳужжатлар, 286 формадаги медицина справкаси, турар жойидан справка, ота-онасининг иш жойидан справка, 8 дона 3х4 см, 4 дона 4х5 см. ҳажмдаги фотосуратлар, характеристика, таржимаи ҳоли.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Ҳамза районн, Генерал Петров кўчаси, 331-уй (121, 30, 8-автобусларнинг «166-билим юрти», 3, 23-трамвайларнинг «Лисунов номли кинотеатр» бекатлари).

● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ

МУСОБАҚАЛАР, УЧРАШУВЛАР

● ФУТБОЛ. «Пахтакор»нинг турнир жадвалидаги ён қўшниси «Нефтчи» Ереванда «Арарат» меҳмони бўлиб, 0:2 ҳисобида енгилди. Пойтахт динамочилари эса 1 очко йўқотишди. Улар москвалик спартакчилар билан бўлган ўйинни натижасиз дуранг қилдилар. «Металлист» ўз майдонида Тбилиси динамочиларига 0:1 ҳисобида ютқазди. «Жальгирис» — «Динамо» (Минск) ўйинида ҳисоб очилмади.

Биринчи лига командалари 32-тур ўйинларини ўтказдилар. «Звезда» ўз майдонида «Заря» командасини қабул қилиб, 1:0 ҳисобида ғолиб келди.

● ЕНГИЛ АТЛЕТИКА. Италиянинг Риети шаҳрида ўтказилган халқаро мусобақаларда бир йўла икки спортчи — ленинградлик Валерий Середа ва ГФР спортчиси Карло Тренхардлар 2 метр 37 сантиметрлик баландликдан сакраб ўтиб, 1980 йили Москва олимпиадасида ГДР енгил атлетикачиси Герд Вессиг кўрсатган натижани 1 сантиметрга яхшиладилар. Бу Европанинг янги рекордидир. Уринишларга кўра В. Середа биринчи бўлди.

● САМБО. «Дружба-84» программасининг самбо мусобақалари Улан-Баторда бўлиб ўтди. Совет спортчилари 7 та олтин, 2 та кумуш ва 1 та бронза медалига эга бўлишди. Республикамиз вакили, жаҳоннинг уч марта чемпион Владимир Сободирев финалда монголиялик Д. Хадбаторни 2,5 минутда мағлуб этди.

ПОЛВОНЛАРГА ЭРГАШИБ

Мактаб ўқувчиларининг XVII Бутуниттифоқ спартакиадаси айрим мусобақалари бошланди. 12 сентябрдан оғир атлетикачилар куч синашишади. Штанга бўйича мусобақа мактаб спартакиадалари тарихида биринчи марта программага киритилди. Шунинг учун ҳам қардош республикалар коллективлари эсда қолувчи бу илк беллашувда совринли ўринларни эгаллаш учун курашишлари турган гап. Республикамиз вакиллари ҳам бу учрашувларга пухта тайёргарлик кўришяпти. Биз яқинда ёш полвонлар шуғулланаётган Чорвоқ посёлкасидаги спорт базасида бўлдик. Қуйида шу ҳақда ҳикоя қиламиз.

Мазкур спорт базасида одатда область оғир атлетикачилари шуғулланишади. У керакли асбоб-анжомлар билан тўла тўкис таъминланган. Машқларни юксак даражада ўтказиш учун шарт-шароитлар етарли. Ҳозир бу зал республикамизнинг ёш, умидли штангачилари ихтиёрига бериб қўйилган. Улар тош кўтариш техник маҳоратини такомиллаштирмоқдалар.

Тошкент область олий спорт маҳорати мактаби катта тренери Юрий Бабкенович Арутюнянцнинг айтишича, ёшлар спартакиадага тайёргарлик бўйича олти марта ўқув машқларини ўтказишди. Бу машғулотлар Ереван, Ангрен ва Чорвоқда ташкил этилди. Тайёргарлик даражаси ёмон эмас.

Биз машқ залидамиз. 75 килограммгача бўлган вазнда терма командага биринчи марта қабул қилинган ғазалкентлик Абдулҳаким Мирзаримовнинг машқларини кузатамиз. У 150 килограммлик штангани даст кўтаради. Тош кўтаришдаги техник элементларни тўғри бажарганини кўрган устоз Виталий Суворов маъқул белгисини билдиради.

Абдулҳаким тўрт йилдан бери спорт билан шуғулланаётир. Оз фурсат бўлишига қарамай маҳорати тез ўсаётган, умидли спортчилардан ҳисобланади.

У 1984 йил январь ойида Фарғонада ўтказилган республика биринчилигида даст кўтаришда 107,5, силтаб кўтаришда 125 килограмм натижани кўрсатди. Март ойида Чорвоқда ўтказилган турнирда 112,5 ва 137 килограммлик марраки забт этди. Сўнг худди шу ойнинг охирида Олмаотада ўтказилган ёшлар ўртасида «Урожай» жамияти Марказий совети биринчилигида 120 ҳамда 142,5 килограммлик оғирликни кўтариб учинчи ўрнини эгаллади. У ҳозир 125 ва 150 килограммни кўтармоқда.

— Оғир атлетикачи иродали бўлиши керак — дейди Ўзбекистон ССР Министрлар Совет ҳузуридаги физкультура ва спорт комитети давлат тренери, жаҳоннинг собиқ рекордчиси Эркин Каримов. — Одатда устозлар уларда шу фазилатни таркиб топтиришга, мустаҳкамлашга интилишади. Чунки иродали спортчи мусобақа жараёнида, рақобатда машқларда кўрсатган натижадан юқорироқ маррани эгаллайди. Абдулҳаким Мирзаримов ана шундай ёшлардан. Умуман, командада бундай оғир атлетикачилар кўп.

Юрий Бабкенович Абдулҳаким билан ёнма-ён шуғулланаётган Тигран Оганезов машқларига ҳам эътиборимизни жалб этди. Кенг яғринли, мушаклари ўйнаб турган бу йигит штангани енгил кўтариб, машқни аъло даражада бажаради.

Тигран Оганезов Чиноз районининг Олмазор посёлкасидан. У ўтган йили «Урожай» жамияти Марказий советининг биринчилигида совриндор бўлган бўлса, бу йил ёшлар ўртасида ўтказилган СССР биринчилигида учинчи ўринни эгаллаб СССР терма командасига қабул қилинди. У кўпгина Бутуниттифоқ турнирларининг ғолибидир.

Т. Оганезовнинг командадоши чинозлик Валерий Нефедов ҳам СССР терма командасининг аъзоси. У Улан-Баторда социалистик мамлакатлар спортчилари ўртасида ўтказилган «Дружба» кубогида мукофотли ўринни эгаллади.

Республика терма командаси сафида шундай ёшлар ўсиб етишаётганини кўриб қувонасан, киши. Ўйлаймизки, улар спартакиадада юқори ўринларни эгаллайдилар.

Терма команда сафига Фарғонадан уч, Наманган дан икки, Самарқанддан бир, команда ҳисобида республика чемпиони Тошкент области коллективидан эса етти киши қабул қилинган. Область вакилларимиздан тўрт нафари Олмазор посёлкасидандир.

Б. ПЎЛАТОВ.

150 МАРШРУТ БЎЙЛАБ

Автобуслар, таксилар ҳар куни 1 миллион 300 минг тошкентликка хизмат кўрсатмоқда. Аҳоли сонининг ўсиши, янги турар-жой массивларининг барпо этилиши билан транспорт хизматида ҳам турли хил муаммолар туғилмоқда. Уларни тўғри ҳал этиш учун Тошкент шаҳар транспорт ишини такомиллаштириб бориш зарур.

Авваллари пойтахтда автобуслар 100 маршрут бўйлаб, шаҳар атрофида эса 140 маршрут бўйлаб қатнарди. Шунга қараб улар номерланган эди. Янги массивларга автобус қатнови йўлга қўйилиши туфайли маршрутлар сони ҳам ошди. Шунинг учун эндиликда шаҳар маршрутлари 150 тага етказилди. Шаҳар ташқарисига қатновчи автобусларга 50 та номер қўшилди. Масалан, Коммунистик автостанцияси ТашГРЭС маршрути номери 115-ўрнига 165-, Олой бозори — Селекция институти оралиғида қатновчи автобусларнинг номери 117-ўрнига 167-қилиб ўзгартирилди. Шунингдек, автобус номерларининг бир хиллигидан қочиш мақсадида экспрессларга алоҳида, оддий автобусларга алоҳида маршрут номерлари берилди.

Йил бошидан бери Тошкентда ўнга яқин янги автобус маршрутлари очилди, баъзи маршрутлар бўйлаб қатновчи автобусларнинг бекатлари узайтирилди. Турар-жойларда аҳоли зичлигига қараб кичик ҳажмдаги автобуслар катта автобусларга алмаштирилди. 85-, 11-, 31-экспресслар, 26-, 12- ва бошқа маршрутли автобуслар ўрнида «ЛАЗ», «Икарус» каби автобуслар қатнамоқда. Ўтган йили очилган 8-автобус парки Юнусобод массиви аҳолисига хизмат қиляпти.

Автобуслар йўлда бузилиб қолса уларни ўша жойнинг ўзида ремонт қилиш ҳам йўлга қўйилди. Ҳар бир автопаркда 2—3тадан техник ёрдам кўрсатиш машиналари ишлаб турибди. Тузатилган автобус тезда ҳаракат графигига тушиб кетади.

АВТОТРАНСПОРТ ХИЗМАТИНИ ЯХШИЛАШ УЧУН

— Ҳозир автобус ҳайдовчиларини тайёрлайдиган махсус автомактаб очилган, — дейди пассажир ташиш транспорти бошқармаси бошлиғининг ўринбосари А. Султонов. — Ҳайдовчиларга автобус ҳайдаш ҳуқуқини берадиган ҳужжатдан ташқари, улар ўртасида маданий хизмат бўйича кенг тушунтириш ишлари олиб борамиз. Ёшларни масъулиятни сезадиган ва ўз меҳнатининг халқ учун муҳимлигини англайдиган қилиб тарбияламоқдамиз. Афсуски, интизом ва тартибни бузувчилар, давлат транспортидан ўз манфаатлари йўлида фойдаланаётганлар ҳали ҳам учраб турипти. Бундай шахслар маъмурият йиғилишида муҳокама қилинмоқда. Жамоат танбеҳи берилмоқда, лозим топилса ишдан бўшатилмоқда.

Ҳозир Тошкент метросининг иккинчи линиясини ишга туширишга тайёргарлик кўрилмоқда. Шу муносабат билан бошқарманинг ҳаракат бўлими автобус маршрутларига қўшимча ўзгартишлар киритиш устида иш олиб бормоқда. Автопарклар бу йил 240 та янги автобуслар билан бойиди. Тез орада яна 60 та автобус қабул қилиб олинади. Улар ҳамшаҳарларимизни манзилга қийналмай, тез етиб олишларига ёрдам беради.

А. ҒУЛОМОВ.

ОБУНА БЎЛДИНГИЗМИ?

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» ГАЗЕТАСИГА 1985 ЙИЛ УЧУН ОБУНА ДАВОМ ЭТМОҚДА

Газетанинг обуна баҳоси:

бир йилга—6 сўм 60 тийин,

олти ойга — 3 сўм 30 тийин.

Обуна барча алоқа бўлимларида, корхоналар, идоралар, ташкилотлар, колхоз ва совхозларда жамоатчи матбуот тарқатувчилар томонидан чекланмаган миқдорда қабул қилинади.

Газетани ҳар куни ўз вақтида олиб туриш учун обуна бўлишни унутманг.

БУ — ҚИЗИҚ

ЁЗ ЁМҒИРИНИНГ СИРИ

Қуёш чарақлаб турган ёз кунлари, кутилмаганда илиқ ёмғир ёғишини ҳамма кўрган. Бундай кезларни «бўри болалади» деб ҳам қўйишади. Бу ёмғир қанчалик тез бошланган бўлса, шунчалик тез тинади, «ёз ёмғиридек қисқа» деган ибора ҳам шундан. Хўш, ҳаво очиқ пайтда ёғадиган бу ёмғирнинг сири нимада? У қандай пайдо бўлади?

... Ҳаво зарраси одатда адиабатик ҳолатда бўлади, яъни атрофдаги ҳаво массаси билан иссиқлик алмашинмайди. Қуёш нурида исиганда эса у енгиллашиб юқорига кўтарила бошлайди. Айни вақтда адиабатик жиҳатдан кенгайиб, совиб бораверади. Лекин баландлик ошгани сайин атрофдаги ҳаво ҳам аста совий беради. Сув буғи конденсацияланишидан эса булут пайдо бўлади.

Ҳаво зарралари борган сари юқори кўтарилаверади, булут ҳам катталашаверади. Пировард оқибатда булутнинг ҳарорати қайсидир қисмида ноль даражадан пасайиб кетади ва шу жойда муз кристаллчалари вужудга келади, улардан эса йирик сув томчилари пайдо бўлади. Шундан кейин ёмғир ёғади.

... Лекин ёз ёмғири ҳамма вақт ёғавермайди-ку?.. Тўғри, чунки бунинг учун кун илиқ, вертикал бўйича ҳаво ҳароратининг муайян градиенти, булутнинг бирон қисмида ҳарорат манфий бўлиши керак. Шу учала шароит ўзаро мос келган тақдирдагина илиқ ёз ёмғири қуйиб берадики, у қаердан ёғаётганини ҳам билолмай қоласиз...

Ҳ. НУРМУҲАМЕДОВ.

Редактор ўринбосари
Р. УМАРОВ.

ДИҚҚАТИНГИЗНИ ЖАЛБ ҚИЛАМИЗ!

ТОВАРЛАР—ХАЛҚҚА!

«МИКА» БОЛАГА ЗАВҚ БЕРАДИ

«Мика» маркали мини карт икки ёшдан тўрт ёшгача бўлган болаларнинг миниши учун мўлжалланган. Мини-картнинг ўриндиғи пастлиги ва унинг яхши айланувчанлиги боланинг квартирада ҳам, кўчада ҳам хавфсиз бемалол юришини таъминлайди.

«МИКА» боланинг қўлларини ривожлантиради, елка ва бел пайларини мустаҳкамлайди. Бундан ташқари унинг ҳаракатчанлиги ошади.

Баҳоси — 22 сўм.

Велосипед сизга тананинг гўзаллигини, саломатлик, узоқ саёҳатлар завқини ҳадя этади!

Эътиборингизга аёллар велосипедининг

«ПРИМА»

МОДЕЛИНИ ТАВСИЯ ЭТАМИЗ

Велосипед вазни анча енгиллаштирилган, у йиғилувчи конструкцияда бўлиб, юмшоқ ва қулай ўриндиққа эга.

Махсус тўсиқ занжирнинг юқори қисми ва тезлик узатиш юлдузчасини беркитиб туради. Булардан ташқари «Прима» велосипеди букилган трубкалардан иборат янги конструкция асосида қурилган.

Олди ғилдирагида «омбир» типидаги тормоз, икки ғилдирагида эса ёруғлик қайтаргичлар ўрнатилган.

Баҳоси — 80 сўм.

ЦНИИНТИ.
«ГЛАВКООПИНФОРМРЕКЛАМА».

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

МТ-I. 9.00 — Время. 9.40 — Ўсмирлар ижоди. 10.10—Саёҳатчилар клуби. 11.10 — «Чарм тўп» клубининг соврини учун. 11.55 — Концерт. 12.30 — «Маданият ва истироҳат боғида бир кун». Бадиий фильм. 13.20 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.15 — Телефильм. 15.35 — «Марика учун кўйлак». 16.05 — Мухбирларимиз ҳикоя қиладилар. 16.35 — «Кенжа — боғлар юрти». 16.55 — «...16 ёшгача ва ундан катталар». 17.40 — «Чапаев». Бадиий фильм. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Хоккей бўйича «Канада кубоги» халқаро турнири. 21.30 — «Время». 22.00 — Концерт. Концерт тугагач — «Дунё воқеалари».

МТ-II. 9.00 — Эрталабки гимнастика. 9.15—9.35 — Илмий-оммабоп фильм. 12.05—13.10 — «Сиз яратган боғ». 14.40— Тележурнал. 15.25 — «Ромен Роллан». Хотиралардан. 16.15 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.45 —Тинчликни сақлаш Совет комитетининг раиси Ю. А. Жуков суҳбати. 19.15—Концерт. 19.25—«Кўплаб сифатли товарлар етказиб берайлик». 19.55 «Дунё ва ёшлар». 20.30 — «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар!». 20.45—«Денис Давидов». 21.30 — «Время». 22.00 — Футбол бўйича халқаро учрашув.

ЎзТВ-I. 10.00 — «Ахборот». 10.20 — Телефильм. 10.45— «Юлдузча». 11.30 — Ўқув программаси. 12.00 — «Сўз кетидан сўз келар». 12.20 — Телефильм. 12.30 — Ўқув программаси. 13.00 ва 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — Мультфильм. 18.25 — «Тенгдошларинг ижодидан». 18.55 — Ҳужжатли фильм. 19.15 — Нознеъмат бунёдкори. 19.30 — Ахборот. 19.45 — «Уч тақдир, уч қўшиқ». 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.00 — Халқаро аҳвол кундалиги. 22.15 — Бадиий фильм. 23.45 — Янгиликлар.

ЎзТВ-II. 9.00 — 16.30—МТ-II. 18.10 — «Журналист». Бадиий фильм. 1-серия. 20.00 — Тошкент янгиликлари. 20.20 — Ўқув программаси. 21.30 — МТ-II.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ
/ "Ташкентская правда" /
Орган Ташкентского обкома Коммунистической партии Узбекистана и областного Совета народных депутатов

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000. Тошкент—П, ЛЕНИН кўчаси, 41

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916, 325748, масъул секретарь—334808, 325353, секретариат — 325750. БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 325778, саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325749, қишлоқ хўжалиги — 325647, пропаганда; совет қурилиши — 325645, фан, маданият ва олий ўқув юртлари — 325553, адабиёт ва санъат — 325767, ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325733, хатлар ва оммавий ишлар; фельетонлар — 334048, 325354. Фотомухбир — 325894.

Р. 08430. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС: 64684. В. 1776. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12